

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra rekreologie a cestovního ruchu

Specifické rysy cestovního ruchu mládeže
Kultivační vývoj cestování mladých

Bakalářská práce

Autor: Kristýna Jandová
Studijní obor: Management cestovního ruchu

Vedoucí práce: Doc. PaedDr. Jiří Štyrský, CSc.

Odborný konzultant: Ing. Ladislav Kalous
Střední odborná škola cestovního ruchu s. r. o., Pardubice

Hradec Králové

duben 2015

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne 29.4.2015

Kristýna Jandová

Poděkování:

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Doc. PaedDr. Jiřímu Štyrskému, CSc. za metodické vedení práce a konzultaci dané problematiky; Ing. Ladislavu Kalousovi a za cenné rady, komentář k danému tématu a poskytnutí informací.

Anotace

Název: Specifické rysy cestovního ruchu mládeže v současnosti

Bakalářská práce se zabývá problematikou a vymezením specifických rysů cestovního ruchu mládeže v současnosti. Teoretická část se zaměřuje na samotný pojem mládeže v kombinaci s cestovním ruchem a motivací v cestovním ruchu. Je zde podrobněji nastíněn kultivační vývoj cestovního ruchu mládeže před a po roce 1989 a jeho současné trendy a vytyčeny hlavní trendy tohoto segmentu. První oddíl praktické části zkoumá hlouběji jednotlivá specifika cestovního ruchu mládeže při použití již existujících výzkumů světových organizací UNWTO (Světové organizace cestovního ruchu) a WYSE Travel Confederation (Světová organizace mládeže, studentů, vzdělání v cestovním ruchu). Druhý oddíl praktické části se věnuje jednotlivým trendům cestovního ruchu mládeže a na základě některých praktických zkušeností vybraných cestovatelů analyzuje specifické rysy tohoto cestovního ruchu, jeho pozitiva, negativa, a to na základě použitých řízených rozhovorů.

Klíčová slova: cestovní ruch, mládež, motivace, specifické rysy, současné trendy, organizace, praktická zkušenost, dobrovolnictví, jazykový kurz, Erasmus+, program Work and Travel, au-pair

Annotation

Title: Specific features of the youth tourism in present

The Bachelor thesis covers the issue and definition of the specific features of youth tourism in present. The theoretical part concentrates on the concrete concept of youth in the combination of tourism and its motivation related to tourism. It furthermore shows sequential development of youth travel before and after 1989 and describes its current trends. The first section of practical part focuses on the individual specific features of the youth travel when using already existing

researches created by UNWTO and WYSE Travel Confederation. The second section deals with specific trends of the youth travel, its advantages and disadvantages. Guided interviews have been used.

Key words: tourism, youth, motivation, specific features, current trends, organization, practical experience, volunteering, language course, Erasmus+, Work and Travel program, au-pair

Obsah

1	Úvod	1
2	Metodika zpracování	3
3	Teoretická východiska	5
3.1	Cestovní ruch mládeže	5
3.1.1	Cestovní ruch.....	5
3.1.2	Definice volného času	6
3.2	Motivace v cestovním ruchu	6
3.2.1	Motivace	6
3.2.2	Typy cestovního ruchu podle převažujícího motivu	7
3.3	Vymezení mládeže	9
3.4	Kultivační vývoj cestovního ruchu mládeže	11
3.4.1	Vývoj cestovního ruchu v Československé republice	11
3.4.2	Vývoj cestovního ruchu mládeže v Československé republice a po roce 1989	
3.4.3	Cestovní kancelář mládeže Socialistického svazu mládeže	15
3.5	Současné trendy cestovního ruchu mládeže	18
4	Praktická část	21
4.1	Specifické rysy cestovního ruchu mládeže.....	21
4.1.1	Charakteristika segmentu	21
4.1.2	Základní charakteristické rysy segmentu	21
4.1.3	Kultivační vývoj specifických rysů cestovního ruchu mládeže.....	23
4.1.4	Významné specifické rysy cestovního ruchu mládeže vycházející ze studií organizací UNWTO a WYCE Travel Confederation.....	24
4.2	Současné trendy cestovního ruchu mládeže v aplikaci	25
	na vybrané zkušenosti	25

4.2.1	Dobrovolnické stáže	26
4.2.2	Jazykové kurzy	28
4.2.3	Studijní a pracovní zahraniční pobyty.....	30
4.2.4	Program Work and Travel	33
4.2.5	Práce v zahraničí.....	34
5	Shrnutí výsledků	36
5.1	Shrnutí teoretické části práce.....	36
5.2	Shrnutí praktické části práce	37
5.2.1	Shrnutí a výsledky prvního oddílu.....	37
5.2.2	Shrnutí a výsledky druhého oddílu	39
6	Závěry a doporučení	40
6.1	Závěr práce	40
6.2	Doporučení	42
6.2.1	Základní typy nápomocné před začátkem pobytu do příjezdové destinace.....	42
6.2.2	Základní typy nápomocné po návratu do domácí země	43
7	Seznam použitých zkratk.....	44
8	Seznam použité literatury	45
9	Přílohy	49

1 Úvod

Cestovní ruch mládeže je v současné době na vrcholu svého rozkvětu. Stává se z něj každodenně diskutovaný fenomén a to nejen mezi mladými lidmi. Denně je možné se s problematikou setkat v médiích, odborných periodikách, na webových stránkách a ostatních sociálních sítích či v televizních diskuzích, kde čím stálo více odborníků a jeho účastníků projevuje rostoucí zájem o realizaci nezávislých cest, anebo o podnikání v tomto segmentu cestovního ruchu.

Cestovní ruch mládeže v České republice se začal rapidně rozvíjet po revoluci v roce 1989, kdy došlo k odstranění významných regulací cestování a k rozmachu cestovního ruchu obecně.

Z důvodu odbourávání možných bariér cestování, dobrodružné povaze mladého cestovatele a neomezeným možnostem současného světa, je tato forma cestovního ruchu do budoucna považována za vedoucí složku segmentu CR.

Zásadním krokem k získání odbornosti o tomto segmentu je kompletní poznání chování a zájmů mladého cestovatele, které velmi souvisí s vlivem moderního světa a věkem samotného účastníka CR. Mladí lidé mají často odlišné a velmi inovativní preference. Roste jejich zájem o poznání, získávání nových životních zkušeností a sebepoznání.

Motivací autorky k vytvoření bakalářské práce byla možnost se o tematice více a hlouběji informovat, rozšířit již mající nabyté znalosti a jako účastník cestovního ruchu mládeže přispět vlastním pohledem na zkoumanou oblast. Autorka se jako student Střední odborné školy cestovního ruchu v Pardubicích zúčastnila několika v práci uvedených trendů. Nejprve se vydala na jazykový kurz do Austrálie, další léto pracovala u německého Norimberku, o rok později získala pozici animátora nedaleko italských Benátek. Během studia na střední škole se také zúčastnila dvou mládežnických výměnných projektů, nejprve se skupinou spolužáků zkoumala podstaty agroturistiky ve Slovinsku, o pár let později se zúčastnila projektu řešícího problematiku udržitelnosti a ekologie. Její zájem o cestování silně podpořila možnost studia oboru managementu cestovního ruchu na Univerzitě Hradec Králové. Díky podpoře univerzity a grantům vyjela celkem na dvě studijní stáže – Portugalsko, Tchaj-wan – a též na pracovní stáž do Irska.

Autorčiným cílem je rozšířit povědomí studentů základních, středních a vysokých škol o příležitostech, které jim dnešní pokrokový svět nabízí. Má zájem se na tomto procesu aktivně účastnit. Proto svou práci již prezentovala na Střední odborné škole cestovního ruchu v Pardubicích (viz Příloha 1), kde studentům objasňovala jejich možnosti v souvislosti s cestováním na příkladech stáží, které sama absolvovala. Do budoucna by v této činnosti ráda pokračovala.

Pro účely práce byly použity řízené rozhovory, které však z objektivního hlediska zkoumání nezpracovávají zkušenosti samotné autorky, nýbrž zkušenosti jiných účastníků cestovního ruchu mládeže. O její zkušenosti je práce obohacena přílohami a v samotném závěru práce.

2 Metodika zpracování

Cíl práce

Tato bakalářská práce přináší náhled na problematiku spojenou se specifickými segmenty cestovního ruchu mládeže. Teoretická část má za cíl detailně zobrazit povahu mladého cestovatele, vymezit jeho motivace a důvody k cestování. Práce se hlouběji zaměřuje na situaci cestovního ruchu mládeže v Československé republice a na její rozmach po roce 1989.

Praktická část práce již poukazuje na jednotlivá specifika a trendy toho CR. Cílem je specifikovat rysy daného CR prostřednictvím výzkumů organizací UNWTO, WYSE Travel Confederation a promítnout je na konkrétních příkladech ze zkušeností cestovatelů. Výzkumná část upozorňuje na možnosti, které se dnešní mládeži naskýtají. Snahou je rozpoznat výhody a nevýhody jednotlivých trendů. Významným cílem práce je také její možné budoucího využití, kdy by mohla sloužit jako souhrnný edukační zdroj pro studenty základních, středních a vysokých škol.

Hypotézy:

H1: Cestovní ruch mládeže je nejpokrokovějším segmentem cestovního ruchu současnosti, je založen na inovacích, využití nových technik a má vysoký potenciál rozvoje do budoucna.

H2: Existuje velké množství trendů cestovního ruchu mládeže poskytujících účastníkům nenahraditelné zkušenosti.

Metodika

Bakalářská práce je založena na analýze odborné literatury a článků. Neexistuje velké množství literárních děl zabývajících se exaktně pouze cestovním ruchem mládeže. Avšak většina odborných publikací cestovního ruchu se tomuto CR okrajově věnuje. Bylo tedy možné vytvořit komplexní a ucelený přehled vycházející ze zdrojů, které se problematice věnují a navzájem se doplňují. Používané knihy byly k dispozici v prostorách Univerzitní knihovny, Studijní a Vědecké knihovně v Hradci Králové, dále pak v Krajské knihovně v Pardubicích, také v Univerzitní knihovně města Pardubic. Především na základě těchto

tištěných zdrojů bylo možné zhotovit teoretická východiska práce, která sloužila jako podklad pro vypracování praktické části. V práci byly použity převážně tištěné, někdy internetové zdroje.

Za zmínku stojí využití zdrojů potřebných pro vypracování části o samotném vývoji cestovního ruchu v Československu. Podařilo se získat katalogy a další publikace někdejší Cestovní kanceláře Mládeže a tím vysvětlit samotné fungování této cestovní kanceláře před rokem 1989.

Je zjevné, že se cestovní ruch mládeže za dvě poslední dekády vyvíjel nesmírně rychle, nicméně je v některých zemích stále opomíjen. Konkrétně na českém trhu zcela bez pochyby není dostupná aktuální literatura podrobně studující specifické rysy mladých cestovatelů a jejich možnosti vycestování do zahraničí. Pro účely práce bylo tedy nutné získat zahraniční publikace či odborné články v anglickém jazyce. Nejaktuálnější a nejobsáhlejší literatura zabývající se tímto oborem je k nalezení na stránkách UNWTO a WYSE Travel Confederation. Obě tyto organizace provedly v minulých letech celosvětově zkoumající průzkumy segmentu cestovního ruchu mládeže.

První sekce praktické části využívá výsledků těchto průzkumů doplněných o dalších literární a internetové zdroje a některé vlastní přístupy z pohledu mladého cestovatele na tuto problematiku. Druhá sekce praktické části podrobně analyzuje jednotlivé trendy s využitím řízených rozhovorů s vybranými účastníky.

Zpracování práce a získávání zdrojů k její realizaci bylo právě z důvodu počáteční nedostupnosti zdrojů náročné. Podrobněji se problematice věnuje spíše literatura zahraniční. Bylo tedy nutné vyhledat zahraniční publikace, které byly často časově náročné na zpracování.

3 Teoretická východiska

3.1 Cestovní ruch mládeže

Kapitola je zaměřena na vysvětlení důležitých pojmů (cestovní ruch, motivace v cestovním ruchu, mládež atd.), o kterých se práce dále rozepisuje.

3.1.1 Cestovní ruch

Pro komplexnější porozumění a z důvodu rozmanitosti samotného pojmu cestovního ruchu (turismus, angl. tourism) je zde uvedeno více definic převzatých od několika různých autorů a institucí. Tyto pojmy mohou být nalezeny v odborných publikacích cestovního ruchu.

Cestovní ruch je dle UNWTO definován jako proces, který zahrnuje aktivity lidí cestujících do míst a zároveň pobývajících v místech mimo své trvalé bydliště po dobu kratší jednoho uceleného roku za účelem trávení volného času. Zahrnuje obchodní cesty nebo jiné účely, které však nejsou spojeny s výdělečnou činností v místech návštěvy. [41] Definice organizace UNWTO je považována za jednu z nejužitečnějších definic pojmu cestovního ruchu.

Dále lze cestovní ruch podle Zelenky a Páskové definovat jako *„komplexní, mnoha oblastmi a z mnoha hledisek se prolínající společenský jev bez jakýchkoliv pevně stanovitelných hranic, který je synergickým souhrnem všech jevů, vztahů a dopadů v časoprostorovém kontextu, souvisících s narůstající mobilitou lidí, motivovanou uspokojováním jejich potřeb v oblasti využití volného času, rekreace, cestování a poznání, dále v oblasti sociální, kulturní a v dalších oblastech“* [44, s. 15].

Cestovním ruchem se také podle Orišky rozumí soubor činností, které jsou zaměřeny na uspokojování potřeb souvisejících s cestováním a pobytem osob zpravidla mimo místo svého trvalého bydliště, ve volném čase, za účely zotavování, navázání společenských kontaktů, kulturního a sportovního vyžití, lázeňské rekreace, léčení či pracovních cest. Většinu z těchto potřeb je možné uspokojit

i mimo odvětví cestovního ruchu, avšak právě účast na cestovním ruchu zajišťuje vyšší stupeň jejich uspokojení. [25]

3.1.2 Definice volného času

S cestovním ruchem je úzce spojen pojem volný čas, který je jedním z faktorů umožňujících se na cestovním ruchu podílet. Oriška jej definuje jako čas, ve kterém se jedinec sám rozhoduje vykonávat činnosti, přinášející mu potěšení, zábavu, odpočinek. Rozvíjí jeho tělesné a duševní schopnosti a zároveň napomáhá k tvorbě nových sil. Během života se mění hodnotové představy a nároky na trávení volného času. Jeho možnosti a způsob využití ovlivňují charakter práce jedinců, jejich společenské postavení, zájmy, preferované hodnoty. [25]

Mladí lidé disponují zpravidla vyšším množstvím volného času. Velká část dnešní mládeže studuje do poměrně vysokého věku. Tito lidé mají často kromě volných víkendů volný čas někdy i v pracovním týdnu, dále pak po brzkém ukončení zkouškového období či během letních prodloužených prázdnin. Volný čas je tedy ideálním zdrojem pro realizaci cestovního ruchu mládeže. [25]

3.2 Motivace v cestovním ruchu

Motivace před plánováním cestování v zásadě udává důvod, proč chtějí lidé cestovat. Každý jedinec má specifické záliby, koníčky, potřeby, proto je motivace často různá ba díky své individualizaci i výjimečná.

3.2.1 Motivace

Motivace v cestovním ruchu dle Drobné a Morávkové představuje „*Souhrn vnitřních i vnějších podnětů vedoucích k účasti na cestovním ruchu*“ [10, s. 14].

Šípek a Štýrský zdůrazňují, že motivace je jedním ze stěžejních faktorů při rozhodování se v oblasti cestovního ruchu. Její zkoumání je nutné pro budoucí plánování a organizování a to jak pro individuální cestovatele, tak i pro odborníky,

firmy a další organizace cestovního ruchu. Pro poskytovatele zájezdů je důležité vědět, na prodej jakých produktů a služeb se mají orientovat. Pro turisty, cestující nebo poutníky je důležité znát důvody svých cest, správně je zorganizovat a tím se vyhnout možným zklamáním či přecenění svých sil. [35]

Motivy není jednoduché vyvodit z konkrétního chování spotřebitele. Toto upřesňují i Palatková, Zichová: *„Lidé s různými potřebami hledají uspokojení prostřednictvím stejných cílů a naopak lidé se stejnými potřebami usilují o jejich uspokojení pomocí různých cílů“* [27, s. 24]. Například pro mladého cestovatele může být cestování do Indonésie prostředkem k uspokojení potřeby po poznání místních tradic či prozkoumání místních vulkánů apod., pro jiného může jít o duševní uspokojení ze zvládnutí náročnosti dojezdové cesty do destinace a jejího průzkumu bez pomoci průvodce.

3.2.2 Typy cestovního ruchu podle převažujícího motivu

Autorky Drobná, Morávková a Palatková, Zichová rozdělují typy cestovního ruchu dle převažujícího motivu, neboli důvodu cesty, na osobní a obchodní, profesní turismus [10; 27]:

- **Rekreační (relaxační) cestovní ruch**, je takový CR, u něhož jde v zásadě o odpočinkovou stránku věci. Hlavním motivem je reprodukce fyzických a duševních sil člověka. Rekreací se nemyslí pouze pasivní odpočinek, může být spojena i s aktivním pobytem v přírodě, sportovními aktivitami atd. [10] Palatková poukazuje na tzv. „nejčistší“ podobu rekreačního turismu. Je možné si ji představit v podobě tzv. plážového CR spojeného s odpočinkem, komfortem a zábavou. Dále sem zařazuje rekreaci u vodních ploch či chataření a chalupaření. [27]
- **Kulturně - poznávací cestovní ruch** je dalším typem CR, tentokrát zaměřeným na poznávání kulturně – historických památek (např. hradů, zámků), kulturních akcí (např. divadlo, festivaly), kulturních zařízení

(např. muzea, galerie), kulturní krajiny (např. parky, zahrady), tradic, zvyků i způsobu života [10].

- **Sportovně orientovaný cestovní ruch** zahrnuje krátkodobé i dlouhodobé pobyty se sportovní náplní (např. pěší turistika, cykloturistika apod.) [10]. Kromě tradičních aktivit sem lze zařadit řadu adrenalinových a extrémních sportovních aktivit, lovecký cestovní ruch, ledovcové horolezectví, paintball a jiné [27]. Patří sem i časté výpravy diváků na sportovní akce jako Olympijské hry, mistrovství světa v hokeji [10].
- **Cestovní ruch zaměřený na přírodní atraktivity** má předpoklady pro všechny možné typy CR, avšak právě přírodní atraktivity a jejich poznání, mohou být hlavním důvodem k návštěvě destinace [27]. Patří sem poznávání přírody, návštěva přírodních rezervací, národních parků atd. [10].
- **Venkovský cestovní ruch** zahrnuje vícedenní pobyty s rekreačními aktivitami na venkově. Příkladem je pěší turistika, pozorování přírody, vyjíždky na kole a koních. Hosté jsou zpravidla ubytováni v soukromí nebo v menších hromadných ubytovacích zařízeních [10].
- **Zdravotně - orientovaný cestovní ruch**, je takový, při kterém se návštěvníci vydávají na cesty do lázní, do rekreačních center za účelem zlepšení zdravotního stavu pomocí léčebných procedur [10]. V současné době se dle Palatkové člení na turismus medicínský, lázeňský a wellness, jenž je zaměřen na zdravý životní styl [27].
- **Vzdělávací cestovní ruch** umožňuje účastníkům získávání určitých znalostí a dovedností. Pokrývá programy spojené např. s výukou jazyka, zvládnutí sportovních disciplín, získkem podrobných informací ve vybraném oboru. [10]
- **Cestovní ruch se společenskými motivy** je takový cestovní ruch, jehož hlavním motivem je navázání kontaktů s lidmi, setkávání přátel a poznávání určité skupiny lidí [10].
- **Náboženský a poutní turismus** je celosvětově velmi významný, zahrnuje poutní cesty, návštěvy církevních památek a posvátných míst [27].

- **Nákupní cestovní ruch** využívá rozdílností cenových hladin domácí a cílové destinace. Někdy se však jedná i o cestování kvůli konkrétním produktům [27].
- **Obchodní a profesní turismus** není běžně realizován ve volném čase. Obchodní cesty jsou určeny pro konkrétní skupinu účastníků. Někdy tato forma CR bývá označována jako tzv. MICE turismus.¹ Hlavním důvodem setkání se stává převážně výměna informací a znalostí, seznámení se s odborníky. Patří sem různé pracovní „meetingy“, motivační incentivní pobyty, kongresová turistika, či výstavy a veletrhy. [27]

V odborné literatuře je možné se setkat s nejrůznějším členěním cestovního ruchu. Obvykle se rozlišují jednotlivé druhy a formy. Formy cestovního ruchu se také objevují pod terminologií typů, které je v některých případech obsahují. Práce v dalších kapitolách využívá některé uvedené formy neboli často i typy cestovního ruchu v aplikaci na cestovní ruch mládeže.

3.3 Vymezení mládeže

Dalším nezbytným pojmem, který je nutno v této práci nastínit je problematika spojená s vymezením mládeže. Z psychologického hlediska můžeme mladé cestovatele zařadit do dvou věkových vývojových období. Vágnerová ve své knize o vývojové psychologii zmiňuje, že období dospívání je přechodnou dobou mezi dětstvím a dospělostí a tedy zahrnuje celou jednu dekádu života mezi desátým až dvacátým rokem života jedince. Zde dochází k různým změnám a to jak v oblasti psychické, sociální tak i somatické. [37]

Druhé věkové období, na něž se práce vztahuje, je období mladé dospělosti. Opět Vágnerová upozorňuje na následující skutečnost: *„Počátek dospělosti není v naší společnosti jednoznačně vymezen specifickým mezníkem či rituálem, který by*

¹ MICE je zkratkou, označující profesně orientovaný turismus, M-meeting (setkání, schůze), I-incentives (motivační pobyty), C-convention (kongresy, konference), E-event (výstavy, akce) [17].

tuto změnu potvrzoval. Jediným, alespoň přibližně takto definovatelným faktorem je dosažení právní dospělosti, zletilosti. To však není společností akceptováno jako zásadní signál pro změnu statusu mladého člověka“ [38, s. 9]. Období mladé dospělosti se pohybuje mezi 20 – 40 lety, kam se tedy částečně řadí i prací zkoumaná skupina obyvatelstva [38].

Podle Němčanského se v minulosti objevovaly nepřesnosti spojené s nedůstojným používáním pojmů „mladý“ a „mládež“. Důvodem byly jak nepřesné statistiky tak i někdy společností chybně osvojené vysvětlení definic. [24]

Právě Němčanský pojednává o záznamech studie FIYTO (Federace mezinárodních organizací cestovního ruchu mládeže) provedené v 80. letech dvacátého století. FIYTO pod sebe dnes sdružuje více jak 400 institutů cestovního ruchu z celého světa [9]. FIYTO provedla studii založenou na věkovém ucelení mládeže a rozdělila ji do dvou hlavních skupin. První byli mladí lidé neboli děti, ve věku do patnácti let. Tito jedinci jsou ve spoustě zemí nesvéprávní. V minulosti, převážně i dnes, o jejich nákupech rozhodovali rodiče. Druhou skupinou je mládež mezi 15 – 20 lety tvořící tu část populace, která už se sama ekonomicky osamostatňuje od rodičovské kontroly. [24]

Drobná a Morávková vymezují tři segmentové rozdělení mladých lidí [10]:

- Pod 10 let – jsou kompletně závislí na rodičích, jejich nákupy kontrolovány rodiči,
- 10 až 20 let, tzv. „teens“ - mají jistou míru rozhodování,
- 20 až 30 let, tzv. „twens“ - většinou se rozhodují sami, jsou často finančně nezávislí.

Podle Čertíka se hranice závislosti na rodičích navyšuje, jelikož se spousta mladých lidí věnuje studiu dlouhodoběji než v minulosti [9].

Za důležité je také považováno tvrzení Drobné a Morávkové, které vysvětluje: „Za mládež se považují jedinci do 26 let, kteří mají možnost využít v cestovním ruchu různé slevy a výhody“ [10, s. 132]. Tito lidé jsou tedy již z části nezávislí, často studenti, ještě bez závazků, kteří se nebojí vycestovat.

Palatková a Zichová doplňují, že takto bývá označována skupina mladých lidí ve věku 16 – 24 let, cestujících samostatně, bez závazků k rodině, dětem [27].

V roce 2008 upozornily organizace UNWTO a WYSE Travel Confederation na nutnost sjednocení problematiky věku mladých cestovatelů a zároveň navrhly definici cestovního ruchu mládeže: „*Cestovní ruch mládeže zahrnuje všechny nezávislé cesty po dobu nepřesahující délku jednoho roku, realizované lidmi ve věku od 16 do 29 let, kteří jsou částečně nebo zcela motivováni touhou získat zkušenosti, poznat nové kultury nebo mají určitý prospěch z možnosti něco se naučit v místě mimo jejich obvyklé prostředí*“ [36, s. 1].

V následujících kapitolách se práce přizpůsobuje této definici a zmíněnému věku 16 až 29 let. Přestože jsou mladí lidé v zásadě studenty do 26 let, někteří jedinci se osamostatňují i dříve, nebo např. částečně pracují a studují. Většina slev v turismu je platná do 24 – 26 let života, existuje ale značné množství mladých lidí, kteří se vydávají na dobrodružné cesty bez závazků ve věku 29 let, případně i dříve. Proto je věková hranice z důvodu modernizace dnešního světa a na základě posledních průzkumů organizací UNWTO a WYSE Travel Confederation posunuta do zvolené úrovně.

3.4 Kultivační vývoj cestovního ruchu mládeže

3.4.1 Vývoj cestovního ruchu v Československé republice

Práce se sice přímo nezabývá vývojem cestovního ruchu v Československé republice (později České a Slovenské republice), pro její účely je však nutné nastínit změny, které nastaly před a po roce 1989.

Štemberk ve své publikaci udává: „*Obdobně jako pro celkový společenský vývoj, pro národní hospodářství i pro cestovní ruch Československa se stal určující poválečný vznik bipolárního světa, resp. jeho geopolitické dělení*“ [34, s. 45].

Podle Palatkové a Zichové lze doplnit, že došlo k bipolárnímu rozdělení světa na dvě politicko-ekonomické soustavy a následnému rozdílnému ekonomicko-politickému vývoji u obou ze systémů. Socialistický a kapitalistický

režim měl výrazný dopad na vývoj turismu a cestovní ruch se vyvíjel, realizoval odděleně, uvnitř zmíněných bloků. [27]

Československo bylo začleněno do východního bloku. To konkrétně znamenalo nástup uspořádání založeného na celospolečenských vlastnických vztazích a na centralistickém státním řízení. Situace postupně vyvolala různá opatření týkající se zabezpečení hranic a regulaci kolektivních i individuálních zahraničních kontaktů. Odlišně se tedy přistupovalo k domácímu cestovnímu ruchu a k mezinárodnímu, který podléhal přísné regulaci. I přes všechny tyto regulace stál cestovní ruch na jednom z předních míst zájmu nového režimu. [34]

Palatková a Zichová zmiňují, že k rozvoji docházelo hlavně v domácím cestovním ruchu. Nejčastěji prostřednictvím mládežnických, odborových a dalších společenských organizací, obchodně prostřednictvím cestovní kanceláře Čedok. Ta byla v zásadě jedinou organizací oprávněnou ke komerčním formám činnosti v cestovním ruchu. [27]

Poválečný domácí cestovní ruch se podle Štemberka zpočátku nejvíce orientoval na rekreaci, její zpřístupnění širokým vrstvám obyvatelstva a to často podle profesní, podnikové a závodové příslušnosti. „*Rekreace měla představovat odměnu nového režimu za pracovní výsledky*“ [34, s. 49]. K tomu napomáhal vznik a začlenění nejrůznějších objektů v tehdy známých rekreačních a turistických oblastech, neméně i nezalidněných území pohraničí. Poptávku po rekreaci vyjadřovaly nejširší vrstvy občanů.

Současně s podnikovou rekreací byla zabezpečována výběrová rekreace revolučního odborového hnutí. Ročně poskytovala příležitost svého využití zhruba půl miliónu účastníkům. Objekty podnikové rekreace sloužily i pro rekreaci dětí a školní mládeže. Pro tyto účely se budovaly speciální zařízení a nadále se zformovala i tradice škol v přírodě i dětská, dříve nazývaná pionýrská, juniorská rekreace. Patřily sem stále i putovní dětské tábory pro více než půl miliónu dětí za rok. [34]

Tabulka 1 Pionýrské tábory

Rok	Rekreační dny (v tis.)	Počet dětí v pionýrských táborech		
		stálých	putovních	zimních
1965	2 486	233 589	-	-
1970	2794	199 476	2 280	-
1980	4 063	250 274	14 301	59 710
1983	2 856	237 142	14 549	70 191

Zdroj: Upraveno podle [34, s. 50]

Tabulka poukazuje na stav počtu pionýrských táborů. Ten postupně od roku 1965 do roku 1983 stoupal. Nejprve se organizovaly stálé, později putovní, nakonec i zimní tábory. Z tabulky plyne, že pionýrské tábory byly ve své době oblíbené.

Tabulka 2 Výjezdy Československých občanů do zahraničí

Ukazatel v tisících	1965	1970	1975	1980	1985	1989
Pasivní cestovní ruch celkem						
Počet výjezdů	1 740	2 060	7 395	10 343	8 394	8 569
Počet dnů pobytu	12 947	19 425	42 653	58 022	65 881	
Průměrná délka pobytu ve dnech	7,4	9,4	5,8	5,6	7,8	6,5
Socialistické státy						
Počet výjezdů	1 572	1 873	7 101	9 972	7 928	6 248
Počet dnů pobytu	8 892	14 176	39 165	49 499	57 764	
Průměrná délka pobytu ve dnech	5,6	7,6	5,5	5,1	7,3	5,6
Nesocialistické státy						
Počet výjezdů	169	188	294	551	466	2 321
Počet dnů pobytu	4 056	5 249	3 488	8 524	8 117	
Průměrná délka pobytu ve dnech	24,1	27,9	11,9	15,5	17,4	12,9

Zdroj: Upraveno podle [34, s. 49]

Z druhé tabulky vyplývá zřetelný rozmach výjezdového cestovního ruchu mezi lety 1965 a 1989. A to i přesto, že neustále podléhal hraničním formalitám a dalším přísným hraničním opatřením. Pasivní cestovní ruch se mezi obdobími 1965 – 1985 rozvinul rychlým tempem. Co do počtu účastníků to bylo skoro pětkrát do socialistických zemí a až dvaapůlkrát do zemí nesocialistických.

Dále pak bylo zjištěno, že v roce 1989 vycestovalo dle posloupnosti nejvíce občanů ČSSR do Maďarska, bývalé NDR, (Německá demokratická republika), dále Rakouska, Polska, SRN (Spolková republika Německo), Jugoslávie a SSSR (Svaz sovětských socialistických republik). Důležitým zlomem bylo uvolnění cestování na západ, ke kterému došlo v závěru roku 1989. [34]

3.4.2 Vývoj cestovního ruchu mládeže v Československé republice a po roce 1989

Do roku 1989 zajišťovala potřeby cestovního ruchu mládeže v Československé republice pouze jedna jediná cestovní kancelář. Touto kanceláří byla CKM SM (Cestovní kancelář mládeže Socialistického svazu mládeže, jinak Cestovní kancelář mládeže), která dnes již oficiálně neexistuje [30].

Čertík naznačuje, že se nejvíce v této době vyvíjel domácí cestovní ruch, dále pak výjezdový cestovní ruch do zemí socialistického bloku. Pro odvětví CR mládeže byla typická hlavně nabídka animačních, programových služeb a organizování masových akcí. [9] CKM postupně ztrácela po roce 1989 svou pozici. Nadále její činnosti převzaly některé specializované cestovní kanceláře [30].

3.4.3 Cestovní kancelář mládeže Socialistického svazu mládeže

Cestovní kancelář mládeže Socialistického svazu mládeže byla založena v roce 1955 a hrála velmi důležitou roli v cestovním ruchu mládeže neboli, jak uvádí i Palatková, dříve nazývaném spíše juniorském cestovním ruchu [26]. Jak již z názvu plyne, CKM se výhradě specializovala na zákaznický segment mládeže. Specializace je potvrzena v jedné z předmluv katalogů CKM, kde tehdejší podnikový ředitel Emil Nemeč uvádí: *„Zájezdy CKM SSM jsou určeny všem mladým lidem. Při jejich organizování se snažíme vycházet ze zájmů mladých lidí a klademe především důraz na vytvoření dobrého kolektivu“* [23, s. 3].

V roce 1980, v katalogu publikovaném k 25. výročí CKM, Kocourek a kol. vysvětlují: *„CKM Vznikla jako zařízení mládeže a mimo krátké období v krizových letech byla po celou dobu své existence neoddělitelnou součástí systému práce mládežnické organizace s mládeží“* [14, s. 1].

Postupně se kancelář rozrůstala a vytvořila mnoho poboček, které byly umístěny do měst - Praha, České Budějovice, Plzeň, Ústí nad Labem, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Brno, Ostrava, Olomouc, Bratislava, Banská Bystrice, Košice [5].

Nemec vyzdvihuje i cíle CKM a formu propagace tehdejších zájezdů: „S naší cestovní kanceláří získáte na zájezdech něco, co penězi nelze zaplatit: skvělou pohodu volných dnů v kolektivu lidí přibližně stejného věku, přátelství mladých lidí a poznání světa. Program zájezdu umožňuje, abyste si po celoroční namáhavé práci nebo studiu zaslouženě odpočinuli, poznali historii i současnost navštívené země, lidi a jejich zvyky, poznali pracovní i studijní podmínky a výsledky svých vrstevníků, abyste se spolu bavili, zpívali, tancovali a samozřejmě plně využili slunce, vodu, vzduch“ [23, s. 2].

Dnes by se dalo dodat, že výrok ředitele Emila Nemce z roku 1974 se nikterak neliší od nabídek zájezdů, propagace a lákání na zájezdy současných cestovních kanceláří a agentur.

Kocourek a kol. doplňují: „Během pětadvacetileté existence CKM se podařilo naplnit původní myšlenku o mládežnické turistice jako svébytném druhu turistiky. O turistice platí stará a dosti často citovaná pravda o tom, že jednou vidět na vlastní oči je více než desetkrát o věci například jen číst“ [14, s. 1].

Také někdejší ředitel CKM Mikuláš Šutka vyzdvihuje některé z dalších cílů a nabídky CKM: „Tedy více legrace, lepší parta, větší zajímavost, pestřejší zábava, hlubší poznání to jsou cesty a směry naší další práce, které vám můžeme přislíbit do budoucna. Chceme, aby cesty s naší cestovní kanceláří CKM byly skutečně mladé a šťastné“ [14, s. 2].

Pro porovnání s aktuální situací dnešní doby je velmi zajímavé zvýraznit příspěvky vedení CKM v různě datovaných katalogích. Upozorňují na nedostatečnou kapacitu ubytovacích středisek a zařízení. „Velmi nás potěší váš zájem, i když víme, že nebudeme moci uspokojit všechny, neboť poptávka po ubytování na horách zdaleka převyšuje ubytovací možnosti. Získávání nových objektů je obtížné a mnohdy objekty ne zcela odpovídají našim představám o rekreaci mládeže“ [5, s. 3]. V roce 1980 ředitel Šutka konstatoval: „Především musíme zvyšovat kvalitu naší práce. Kvantitativně jsme už omezeni stávajícími kapacitami hotelů, ubytoven, základen. Máme však velké možnosti ve zlepšování obsahu mládežnické rekreace a turistiky“ [14, s. 2].

Je možné podotknout, že během minulých let tyto problémy s kapacitou takřka vymizely a nabídek ubytovacích zařízení existuje dostatek.

CKM postupně naplňovala svou vizi a stala se celostátně uznávanou kancelář. Palatková upozorňuje, že CKM byla v době své působnosti jednou z mála cestovních kanceláří s privilegiem prodávat letenky [26].

Přehled nabídky CKM vyobrazené v katalogu „*Pojed'te s námi na zimní dovolenou v ČSSR*“ [5, s. 58]

- Zájezdy do zahraničí pro skupiny
- Zájezdy do zahraničí pro jednotlivce
- Tematické a studijní zájezdy
- Vyřizování dokladů pro bezdevizové výměny kolektivů pracujících a studujících mládeže
- Vypsání služeb pro individuální turisty do zahraničí
- Individuální pojištění pro cesty a pobyt
- Zajišťování výpisů z rejstříků trestů
- Vystavování legitimací Mezinárodního svazu studentstva, prodej známek
- Levná doprava – speciálními letadly
- Výlety pro kolektivy mládeže na sportovní, kulturní a jiné akce v Československu
- Krátkodobé zájezdy kolektivů mládeže po Československu
- Rekreační v juniorcampech a juniorhotelech CKM v ČSSR
- Rekreační v řadě dalších zařízení v atraktivních oblastech ČSSR
- Informace o možnostech dovolených v ČSSR i v zahraničí, další informace z oblasti cestovního ruchu
- Ubytování v Československu
- Zajišťování školení a porad pro organizace a podniky
- Rezervování vstupenek na kulturní, společenské a sportovní akce
- Mezinárodní jízdenky (pobočka Praha, Brno, Ostrava, Bratislava)
- Vnitrostátní a zahraniční letenky (pobočka Praha)
- Doprava autobusy CKM

Co se zimní nabídky týče, orientovala se CKM zpravidla na týdenní a víkendové pobyty v československých horách, např. Šumavu, Jeseníky, Beskydy i Nízké Tatry. Oblíbené byly také Vánoční a Silvestrovské pobyty na horách. [5]

Zahraniční zájezdy se pořádaly převážně do zemí Sovětského svazu. Zajímavé je, že katalogy nabízely vzdálené na dosažení náročnější destinace jako Severní Korea, Kuba, Libanon, a další. [23] Některé prezentace a nabídky katalogů jsou vyobrazeny v Příloze 2.

S vlivem změn, zmíněných v předešlé podkapitole, došlo po roce 1989 k mnohostrannému rozvoji sektoru cestovního mládeže. Mladí lidé začali využívat možností, které jim nabízely mezinárodní organizace cestovního ruchu. Celkově se změnil zájem o navštívené lokality, změnila se poptávka o využívané služby, podíl individuální turistiky a to jak organizované tak i neorganizované. [9]

Později na činnost CKM navázaly různé cestovní kanceláře a agentury specializující se na segment mládežnického cestovního ruchu [26]. Rýglův doplňuje skutečnost, že nejdůležitějšími podniky, které navázaly na činnosti CKM, jsou např. společnosti Student Agency, GTS International [30].

3.5 Současné trendy cestovního ruchu mládeže

Tato podkapitola navazuje na rozčlenění typů cestovního ruchu dle motivace a jejich pojetí v cestovním ruchu mládeže. Základní formy cestovního ruchu jsou zde obohaceny o další specifické trendy daného segmentu.

Cestovní ruch mládeže pod sebe částečně zahrnuje mnoho dalších forem a typů cestovního ruchu. Důležitou složkou je **kulturně - poznávací cestovní ruch**, který tvoří výraznou součást CR mládeže. Jak již bylo zmíněno, mladí lidé cestují s motivem poznávání nových destinací, kultur, začleněním se do místních komunit a zároveň za prozkoumáváním místních přírodních krás a památek. [10] Dalším příkladem mohou být často mládeží organizované víkendové cesty do metropolí, např. návštěva Londýna, Paříže.

Část mladých cestovatelů se účastní **rekreačního (relaxačního) cestovního ruchu**. Někteří mladí nevyhledávají jen dobrodružné individuální cestování, nebo jej z části kombinují s relaxací v rámci hotelových komplexů, u moře, v horských chatách a chalupách. [27]

Dobrovolnický cestovní ruch lze podle Wearinga definovat jako: *„Cestování osob, které při své dovolené z různých důvodů cestují organizovaným způsobem z důvodu poskytnutí pomoci nebo zmírnění materiálních nedostatků určitých společenských skupin, obnovení určitého prostředí nebo prozkoumání podmínek společnosti či prostředí“* [40, s. 1].

Dobrovolnický cestovní ruch je jedním z novodobých trendů CR. Kotíková poznamenává, že se jej většinou účastní právě mladí lidé, kteří mají buďto za cíl dobrovolnictví samé, či chtějí vycestovat za účelem praxe, zdokonalení se v jazyce. Motivace je v tomto případě velmi různá. I přesto, že někteří mladí lidé se k tomuto cestovnímu ruchu nehlásí pouze za účelem pomoci druhým nebo přírodě, přináší tento typ cestovního ruchu obrovské benefity, a to jak lidem v postižených oblastech, konkrétním destinacím tak i jeho vykonavatelům. [15]

Dobrodružný cestovní ruch definují Zelenka a Pásková následovně: *„forma cestovního ruchu, jejímž hlavním rysem je neočekávanost, neexistence pevně daného programu, nové zkušenosti, případně i míra kontrolovaného rizika a nebezpečí“* [44, s. 114]. Jak již z názvu plyne, dobrodružný cestovní ruch má za účel aktivní provozování dobrodružství, dostávání se do situací, se kterými se jedinec za běžných podmínek nesetká. Často v sobě zahrnuje i **sportovní cestovní ruch**, tedy nejružnější adrenalinové sporty a jiné aktivity. [15]

Dalším, široce rozšířeným a bez pochyby stále více oblíbeným trendem segmentu mládeže, je **vzdělávací cestovní ruch**. Dle Zelenky a Páskové vyjadřuje takový cestovní ruch, *„jehož účastníci jsou motivováni získáváním znalostí a dovedností v navštívené zemi a to na náklady návštěvníka nebo organizací a institucí v zemi bydliště účastníka“* [44, s. 626]. Zahrnuje nejružnější vzdělávací programy a aktivity. Ty se liší dle účelu, země, délky pobytů atd.

V souvislosti se vzděláváním lze nedále hovořit o jazykových kurzech, studijních a pracovních stážích, a jiných odborně vzdělávacích programech.

Work (z angl. překladu práce) **and Travel** (z angl. překladu cestování) jsou programy, které umožňují mladým lidem pracovat a cestovat po omezenou dobu ve vybrané zemi. Každý stát, který program nabízí, stanovuje pro něj specifické podmínky týkající se délky programu, typu práce, věkového omezení účastníků a další. [22]

Mezi mladými lidmi je dále oblíbená **práce v zahraničí**. Ta není z důvodu hlavního účelu, konkrétně finanční odměny, považována za formu cestovního ruchu. [44] Je s ním ale úzce spojena a to z toho důvodu, že ji velká část mládeže vykonává právě proto, aby se na CR aktivně ve svém volném čase v zahraničí podílela.

Příkladem oblíbených prací v zahraničí jsou **au-pair** pracovní pobyty. Podle Zelenky a Páskové je au-pair „osoba vykonávající v zahraničí domácí práce a pečující o děti. Současně se učí místní jazyk, seznamuje se s místní kulturou, zvyky a životním stylem“ [44, s. 49]. Mezi ostatní, mládeží často praktikované zahraniční práce, patří animace, práce v dětských letních kempech, nebo na farmách.

Couchsurfing je jeden z nejnovějších trendů současného světa. Aktuálně se jedná o největší sociální síť poskytující zdarma pohostinství po celém světě. [6]

Backpacking neboli počestněně tzv. „baťůžkářství“ (správně baťůžkový CR) je ve společnosti mladých cestovatelů velmi populární. Cestování s batohem vyjadřuje určitou nezávislost, volnost v pohybu v kombinaci s nízkými náklady na cestování. [44] Některé ze zmíněných trendů cestovního ruchu mládeže jsou nadále používány v praktické části bakalářské práce.

4 Praktická část

Praktická část je rozdělena do dvou hlavních sekcí. První sekce podrobně zkoumá specifické rysy v souvislosti na participaci v cestovním ruchu. Druhá část pojednává o trendech současného cestovního ruchu mládeže v aplikaci na praktické zkušenosti.

4.1 Specifické rysy cestovního ruchu mládeže

4.1.1 Charakteristika segmentu

Indrová přirovnává generaci dnešní mládeže k mnohem více informované, mobilní a otevřené novému dobrodružství, než kdy v minulosti [13]. Cestovní ruch mládeže je v současnosti nejrychleji se rozvíjejícím a nejdynamičtějším sektorem svého druhu.

Studie nazvaná „Launch Global Declaration to Promote Youth Travel“, provedená ve spolupráci organizací UNWTO a WYCE Travel Confederation, v roce 2012 zjistila, že více jak 20 % z celkového počtu 940 milionů mezinárodních turistů cestujících v roce 2010, byli právě mladí lidé. Také uvedla, že se tento segment účastníků cestovního ruchu, více než který jiný, zaměřuje na inovace a šetrné cestování. [42] Z publikace UNWTO a WYCE Travel Confederation, „The power of youth travel“ z roku 2012, plyne, že mládež zorganizovala v tomto roce téměř 190 milionů mezinárodních výjezdů. UNWTO dle svých statistik předpovídá, že do roku 2020 stoupne toto číslo na téměř 300 milionů cest. [41]

4.1.2 Základní charakteristické rysy segmentu

Podle Drobné a Morávkové mezi základní charakteristické rysy cestovního ruchu mládeže patří hlavně nezávislost a individuálnost. Mladí lidé mnohdy preferují služby určené pro jednotlivce, určitě se v porovnání s jinými segmenty turistů méně účastní skupinových zájezdů. Často se zvyšujícím se věkem a růstem

finanční nezávislosti roste právě i podíl individuální turistiky. Dále zkoumaná skupina využívá různých slev od poskytovatelů služeb, hlavně dopravců, ubytovacích, stravovacích, kulturních a společenských zařízení. Někdy se jedná o slevy nabízené cestovními kanceláři a agenturami. [10]

Čertík zmiňuje: „V případě skupinové turistiky preferují mladí lidé zájezdy bohaté na programové a animační služby. Typické jsou však skupinové zájezdy u dětí (dětské tábory, výlety, školy v přírodě apod.). Dalším atributem je nižší standard poskytovaných služeb, který je doprovázen nízkými cenami“ [9, s. 250].

Programově jsou dle Drobné a Morávkové upřednostňovány tyto formy zábavy [10]:

- Netradiční sporty, např. skateboard, squash,
- Dobrodružné sporty, např. paragliding, rafting, horolezectví,
- Hudební a kulturní aktivity blízké mladým lidem, např. festivaly, netradiční divadlo,
- Vzdělávání mladých lidí, např. stáže a jiné pobyty v zahraničí,
- Pracovní aktivity mladých lidí, např. au pair pobyty,
- Důležitým prvkem mládežnické turistiky je potřeba kontaktů se stejně sociálně, věkově a zájmově orientovanými skupinami lidí,
- Vyšší podíl mezi mladými cestovateli mají vysokoškoláci. Tento podíl roste i díky neustále se zvyšujícímu počtu vysokoškolsky vzdělaných lidí.

Cestovní ruch mládeže využívá časových kapacit mladých lidí v průběhu kalendářního roku, kdy mladí lidé mají více volného času nežli pracující člověk. Načeš pak díky cenovým slevám a atraktivní programové nabídce dochází k zaplňování nevytížených kapacit v mimosezóně. [9]

Publikace „Cestovní ruch pro všechny“ vydaná pod záštitou CzechTourismu pojednává o fenoménu tzv. „gap year“, z angl. překladu lze přeložit jako zlomový rok. Během tohoto přelomového roku se mladí lidé zpravidla po ukončení studia střední nebo vysoké školy vydávají po stanovenou dobu do zahraničí. Výběr je

spojen s jejich motivací k cestování. [7] Může se jednat o roční jazykový kurz v USA (Spojené Státy Americké) nebo o dobrovolnický cestovní ruch v Africe.

Skupina tzv. mladých dospělých je pro cestovní ruch velmi důležitou složkou se značným potenciálem do budoucna. Čertík dodává: „*Jedná se o dynamický a rychle rostoucí segment trhu, který má své zvláštnosti. Jedná se o velmi perspektivní skupinu i proto, že se dá předpokládat, že se do navštívených destinací bude opakovaně vracet v dospělosti*“ [9, s. 249].

4.1.3 Kultivační vývoj specifických rysů cestovního ruchu mládeže

Také organizace UNWTO a WYCE Travel Confederation informují, že mladí lidé jsou tažnou silou průmyslu cestovního ruchu. Jejich aktivity vedou ke vzniku různých inovací. Nebojí se hledat nové možnosti v souvislosti s plánováním cest. Jsou průkopníky v používání sociálních sítí, aplikací mobilních telefonů a to před i během plánování cest, koupí produktů. [41]

Průmysl cestovního ruchu prochází v posledních letech značnými změnami. Tradiční svisle distribuční řetězec (viz Příloha 3, obr. 1) cestovního ruchu se mění v komplexnější proces, do kterého se zapojuje široká škála dodavatelů různých služeb. [41] Cestovní ruch, jak již bylo zmíněno v podkapitole pojednávající o CKM, není již výhradně závislý na infrastruktuře původních starších ekonomik, např. počet lůžek v ubytovacím zařízení. Dnešní svět vstupuje do nové, flexibilnější, globálně propojené ekonomiky, ve které se aktivně projevuje využívání nových technologií, zapojení místních kultur a společností, také touha po vzdělání a získání kvalifikace. Zmínění aktéři se stávají čím dál častěji součástí řetězce cestovního ruchu. [41]

Síla integrace a intenzita propojení turismu, ekonomik a společnosti samé vzrostla na tolik, že se postupně tento řetězec mění v tzv. pavučinu hodnot cestovního ruchu (viz Příloha 3, obr. 2). V novější pavučině dochází k intenzivnějšímu propojení vnitřních a vnějších aktérů, v různých kombinacích, za účelem vytvořit co možná nejvíce nových příležitostí. [41]

4.1.4 Významné specifické rysy cestovního ruchu mládeže vycházející ze studií organizací UNWTO a WYCE Travel Confederation

- Podle UNWTO není cestovní ruch mládeže důležitým pouze pro rozvoj cestovatele sama, ale **přínosným činitelem pro rozvoj navštívených míst.** [36]
- Jedinec, který navštíví ve svém mládí určitou zemi, má často **sklony se do destinace v budoucnu vrátit** [36]. Někteří stráví v zahraničí delší čas, vytvoří si k místu zvláštní pouto, destinace se stane jejich „druhým domovem“. Příkladem může být jazykový pobyt v USA, kam se v pozdějším věku vrací, chce ukázat destinaci své rodině, dětem, vrátit se na místa, která mu připomenou mládí.
- Cestovní ruch mládeže **přispívá k pozitivním společenským změnám.** Mladí cestovatelé rádi investují finance do místního zboží, čímž přispívají k ekonomickému rozvoji v destinaci. [41] Spousta účastníků si raději pořídí drobné suvenýry, např. šperky z mušlí, ručně vytvořené tašky od drobných podnikatelů, často prodávajících děti. Mladý člověk se ne tolik orientuje na kvalitu daného výrobku, nýbrž na budoucí hodnotu suvenýru připomínajícího jemu nezapomenutelné zážitky.
- Dále se tito cestovatelé snaží o dodržování ekologických pravidel a **přispívají k udržování životního prostředí.** UNWTO uvádí, že jako takový je cestovní ruch mládeže jedním z nejslibnějších směrů šetrný k udržitelnému cestovnímu ruchu. [41] Příkladem může být finanční podpora mládeže na filipínském ostrově Palawan, městečku El Nido (ze špan. překladu hnízdo), kde mohou mladí lidé zaplatit příspěvek na životní prostředí 200 filipínských pesos, v přepočtu zaokrouhleně 110 CZK, a tím přispět na udržení místního prostředí.
- Mladí cestovatelé mají **tendence integrovat se do místních kultur** a jedním z jejich možných cílů je stát se součástí života prozkoumávané destinace. [41] Tito účastníci, a to i díky svým jazykovým schopnostem, aktivně komunikují s původními obyvateli, zjišťují informace nepsané v průvodcích, poslouchají příběhy od „domorodců“ či si hrají s místními

děťmi. Zkušenější, frekventovaněji cestující mládež, připravuje menší dary v podobě bonbonů, pohledů a jiných drobností. Tímto nejen dělají radost těm, kteří podobné maličkosti ocení nejlépe, taktéž totiž vytváří velmi dobrou pověst vysílající zemi a přívětivější podmínky pro budoucí návštěvníky.

- Neméně roste u těchto cestovatelů **zájem o používání jazyků**, převážně angličtiny [9]. Angličtina je v dnešním světě považována za naprosto nutný a přirozený zdroj komunikace.

V roce 2007 provedla organizace WYSE Travel Confederation průzkum „New Horizons II.“ zaměřený na mladého nezávislého cestovatele, kdy se snažila osvětlit některé další specifické rysy cestovatelů [36]:

- Tito účastníci zpravidla utrací v destinacích více peněz.
- Mladí lidé jsou zpravidla více odvážní, neodradí je hrozba terorismu, politických a občanských nepokojů, nemocí či živelných katastrof.
- Mladí lidé jsou těmi, kteří objevují nové destinace, jsou hladoví po nových zkušenostech.
- Během cestování využívají nových technologií.
- Cestování do destinací přináší kulturní obohacení.
- Cestovní ruch mládeže přispívá ke kariérnímu růstu jeho účastníků.

Základní a specifické rysy cestovního ruchu mládeže jsou v práci dále aplikovány na konkrétní současné trendy zkoumaného segmentu CR.

4.2 *Současné trendy cestovního ruchu mládeže v aplikaci na vybrané zkušenosti*

Druhá část praktické části hlouběji zobrazuje jednotlivé trendy současného cestovního ruchu mládeže. Zaměřuje se na využití vybraných trendů a zkušeností účastníků v praxi.

4.2.1 Dobrovolnické stáže

4.2.1.1 Vymezení dobrovolnické stáže

Dobrovolnický cestovní ruch pod sebe sdružuje právě kombinaci všelijakých motivací, které vedou mladého člověka k cestování, proto se pro tento segment stává velmi perspektivním. Jednou z organizací, částečně se zabývajících dobrovolnictvím, je AIESEC, mezinárodní studentská organizace zprostředkovávající studentům praxi formou zahraničních stáží. AIESEC byl založen v roce 1948 a v dnešní době funguje ve více jak 120 zemích světa. Co se dobrovolnictví týče, poskytuje organizace v rámci dobrovolnických stáží tzv. Global Citizen program, kdy lze v zahraničí pobýt po dobu 6 – 12 týdnů. Dobrovolníci mohou pracovat v neziskových organizacích nebo na projektech řešících vybrané problematiky v destinaci. [2] Náplň projektů je různorodá. Nejčastěji se jedná o vyučování angličtiny, o práci na zmíněných projektech. [1]

Mezi pozitiva dobrovolnických stáží se řadí kulturní výměna, autenticita, užitečnost, často pobyt zadarmo, poznání nových kultur, prostředí, získání pracovních zkušeností, zlepšení jazykových znalostí, seznámení se s novými lidmi, získání nových přátelství, kontaktů, nevšedních zážitků, možnosti cestovat při vynaložení minimálních nákladů na organizačním zajištění cesty, dále pomoc „dobré věci“. Přináší práci a pomoc tam, kde je potřeba, také poskytuje možnost objevení sama sebe. [15]

Negativem je pravděpodobně žádný, nebo jen minimální plat, což na druhou stranu vymezuje dobrovolnictví. Většinou se platí poplatek organizaci za zprostředkování pobytu. Dále může být problémem střed odlišných kultur, který může nechtěně i ublížit. Některé organizace bohužel fungují pro profit, ne za účelem dobré věci. Z toho důvodu mají organizace často nadměrné množství zaměstnanců, kteří mohou „odebírat“ práci místním obyvatelům. Problémem by mohlo být i nesprávné nebo neefektivní vykonávání práce, které by se ve výsledku mohlo jevit jako zbytečné. [15]

4.2.1.2 Praktická zkušenost

Ke zpracování praktické zkušenosti trendu dobrovolnictví přispěl řízený rozhovor se studentkou managementu cestovního ruchu Dianou Rejzkovou [28], která se v březnu 2015 zúčastnila dobrovolnické stáže Global Citizen na Srí Lance, pod záštitou organizace AIESEC (viz Příloha 4). Respondentka pomáhala s prací na projektu YEP (Youth Empowerment Projekt) 4.0. Tento projekt trval 6 týdnů a účastnili se jej mladí lidé z několika zemí, např. Německa, České republiky.

Náplní projektu byly tzv. sessions, neboli schůzky se studenty a intenzivní kulturně - vzdělávací prezentace, které většinou probíhaly na místních středních, vysokých školách. Respondentka uvedla, že stážisti neměli pevnou pracovní dobu, pracovali různě dle nutnosti příprav těchto školení. Jednalo se o témata spojená s vedením lidí, mezikulturními rozdíly, společenskými odlišnostmi a odpovědností v podnikání. Dalším cílem projektu byla kulturní výměna informací a zážitků, prezentace zemí původu, EU a hlavně získávání informací o Srí Lance prostřednictvím místních studentů.

Mezi pozitiva stáže studentka uvedla možnost více do hloubky prozkoumat srílanskou kulturu, ne jen (nejen) jako klasický turista, a to především díky místním pracovníkům AIESECU. Získala velké množství nových informací, navštívila mnoho míst a postupem času se zcela integrovala do prostředí ze začátku neznámé destinace. Dále došlo k celkovému zlepšení jazykových schopností, neméně ke zlepšení prezentačních dovedností v rámci týmu a odbourání bariér při prezentaci v cizím jazyce.

Jako negativa respondentka uvedla nedostatečnost informací o obsahu stáže před samotným začátkem projektu. Náročná byla doletová vzdálenost spojená s cestováním do takto daleké destinace a tím způsobený časový posun. Těžkosti přinesly i ubytovací podmínky, cestování v přelidněných dopravních prostředcích či nepříznivost až velmi horkého a vlhkého počasí. Problémem byly občasné mezikulturní nesrovnalosti mezi stážisty a studenty.

4.2.1.3 Další organizace nabízející dobrovolnické stáže

Existuje mnoho organizací a agentur, které nabízejí dobrovolnické stáže a jiné spolupráce. V České republice fungoval do roku 2013 významný program Mládež v akci, jenž se stal v roce 2014 součástí programu Erasmus+. Těmto pojmům se práce věnuje v následující podkapitole Studijní a zahraniční vzdělávací pobyty. Program nabízí různé projekty a spolupracuje s Českou národní agenturou pro Mládež, Národním institutem dětí a mládeže, Ministerstvem školství. Dále lze stáže hledat na portálech, jako jsou dobrovolnik.cz, nazkusenou.cz, eurodesk.cz, voluntourism.org atd. [3]

Příkladem projektů mohou být [3]:

- Mládež pro Evropu (z angl. překladu Youth for Europe)
- Evropská dobrovolnická služba (z angl. překladu European voluntary service)
- Mládež ve světě (z angl. překladu Youth in the world)
- Systémy na podporu mládeže (z angl. překladu Youth support systems)
- Podpora evropské spolupráce v oblasti mládeže (z angl. překladu Support for policy cooperation)

4.2.2 Jazykové kurzy

4.2.2.1 Vymezení jazykových kurzů

Jak již z názvu plyne, jazykové kurzy jsou pobyty zaměřené na naučení se nebo zdokonalení se v jazyce země, do které účastníci cestují. Někteří se vydávají na dlouhé roční výjezdy v rámci předešle zmíněného „gap year“. Neméně jsou oblíbené letní jazykové kurzy během prázdnin. Nejoblíbenější destinací pro studium angličtiny je Velká Británie, druhou je Malta, dále Austrálie, Irsko, Kanada, USA [21].

Rostoucí oblíbenost získávají jazykové pobyty v Irsku [8]. Pobyt není příliš drahý a poskytuje kvalitní výuku jazyka. Země nabízí bohatost kulturních

a přírodních atraktivit, velmi příjemné studentské prostředí. V hlavním městě Dublinu studuje spousta studentů z Jižní Ameriky, často Brazílie, Asie. Studium jazyka na jiném kontinentu je pro studenty obrovskou příležitostí, jak se celkově seznámit se zemí. Zároveň zde vzniká příležitost podívat se do okolních států.

4.2.2.2 Praktická zkušenost

Praktická zkušenost, zajištěná z řízeného rozhovoru s Mgr. Michaelou Hrubou [12], (viz Příloha 5), se věnuje jazykovému kurzu v Austrálii. Dotazovaná v červnu 2014 započala tříměsíční jazykový kurz jazykové školy Kaplan Aspect school, v západoaustralském městě Perthu.

Účelem daného pobytu byl intenzivní kurz anglického jazyka. Kurz probíhal každý den od pondělí do pátku v dopoledních sekcích. K tomu se konal třikrát týdně odpoledne. Ranní a odpolední výuka se dle respondentky většinou lišila. Studenti nejprve dopoledne absolvovali základní výuku v kombinaci gramatiky, slovní zásoby a konverzace. Odpolední kurzy byly zaměřeny na konkrétní problematiku jazyka, např. konverzace či gramatika. Cílem kurzu bylo celkové zdokonalení se v jazyce intenzivní a zábavnou formou.

Za nesmírný přínos dotazovaná považuje výrazné zdokonalení se v jazyce. Dále ji kurz obohatil o integraci do mezinárodního kolektivu, nová dlouhotrvající přátelství, možnost zapojit se do mimoškolních aktivit, výletů, soutěží, seminářů. Při studiu částečně pracovala a tím získala finance na cestování.

Jako negativum uvedla respondentka vysokou cenu kurzů a to především pro české studenty, kteří nedisponují tak vysokými příjmy jako vrstevníci z některých jiných zemí. Někdy se vyskytly problémy v rozřazování do skupin dle úrovně a opakování již probrané látky. Co se studia jazyka týče, uvedla studentka jako negativum výuku ve skupině nerodilých mluvčích, s někdy pro ni nepřínosnými až špatnými anglickými akcenty.

4.2.3 Studijní a pracovní zahraniční pobyty

Stále více oblíbené jsou studijní a pracovní zahraniční pobyty. Nejznámějším současným programem zaštiťujícím stáže je program Erasmus+. Kromě tohoto programu existují stáže fungující na principu bilaterálních meziuniverzitních smluv.

4.2.3.1 Vymezení studijních a pracovních pobytů

Všeobecně lze uvést, že podmínkou pro přijetí do programů je být studentem jedné z universit EU (Evropské Unie) nebo university, které se daný bilaterální program týká. Přijímací podmínky se liší dle vysílající a přijímající instituce. Z pravidla pobytu předchází výběrové řízení, které může být na některých školách prováděno formou testů, přijímacích pohovorů či zohledněním průměru a dalších studijních výsledků.

Student je povinen důkladně vyplnit tzv. learning agreement, lze přeložit jako smlouvu o studiu, která obsahuje zásadní informace o studentovi, vysílající a přijímající instituci. Tento dokument je závazný a určuje pravidla celého budoucího studia, které je nutné dodržovat, případně zaznamenat změny do opravného dokumentu. [19] Z důvodu obsáhlosti nabídek zmíněných programů práce podrobněji zkoumá studijní a pracovní stáž zprostředkovanou programem Erasmus+.

4.2.3.2 Program Erasmus+

Erasmus+ je nový vzdělávací program Evropské Unie plánovaný na období 2014 – 2020. Současný program, stejně jako jeho předchůdce Erasmus, podporuje spolupráci a mobilitu ve všech sférách vzdělávání, odborné přípravy, sportu a podpory mládeže. Cílem tohoto nového programu je stát se lepším, než byl předešlý program Erasmus. Vychází tedy z úspěchů programu Erasmus a je plně podporován zdroji Evropské Unie. [11] Aktivita programu jsou určeny pro vysokoškolské studenty, pedagogy a další odborníky v oboru, kteří si přejí studovat, vzdělávat se, učit nebo pracovat v zahraničí. Erasmus také podporuje další spolupráci vysokých škol pomocí dalších mnohostranných projektů. [20]

4.2.3.2.1 Erasmus+ studijní pobyt

Využití nabídek programu Erasmus+ vysílajících univerzit, je jedním z nejjednodušších způsobů, jak strávit semestr až dva v zahraničí. Stáže probíhají v zemích EU a některých dalších partnerských zemí, např. Turecko, Norsko. Podmínkou ukončení studia na zahraniční univerzitě je úspěšné složení vybraných předmětů a respektování ostatních pravidel studijního plánu přijímající univerzity. [19]

4.2.3.2.2 Praktická zkušenost

Pro účely práce poskytla řízený rozhovor Bc. Aneta Lysáková [16], (viz Příloha 6). Dotazovaná obdržela možnost účastnit se v letním semestru 2013 studijní zahraniční stáže pod záštitou univerzity v portugalském městě Coimbra.

Před začátkem stáže získala dotazovaná příležitost účastnit se tzv. EILC kurzu, jinak tří týdenního intenzivního přípravného kurzu portugalského jazyka, který probíhal pět dní v týdnu v osmi hodinových sekcích a intenzivní přípravou po vyučování ve formě samostudia.

Stáž trvala jeden semestr, neboli téměř pět měsíců. Studium na ekonomické fakultě bylo vyučováno v angličtině a vyskytla se i možnost učit se na univerzitě portugalsky. Díky zmíněnému EILC kurzu se mohla dotazovaná po začátku semestru zapsat do již pokročilého kurzu jazyka. Předměty na fakultě se jí zdály být těžké, avšak nesmírně přínosné a zajímavé.

Mezi hlavní pozitiva této stáže studentka řadí vysokou kvalitu studia a možnost naučení se novému jazyku. Dále bylo dle respondentky možné během semestru prozkoumat zemi, navštívit její ostrovy, např. Madeira, Azory, a blízké státy, např. Španělsko, Maroko. Pohybovala se v mezinárodním kolektivu, získala nové přátele a hlavně poznala novou kulturu.

Respondentka nezaznamenala významná negativa. Udala, že pro některé studenty by mohlo být problémem dlouhodobé odloučení od rodiny, přátel, země původu, někdy nepříznivé počasí s častými dešti, či jazyková bariéra.

4.2.3.2.3 Erasmus+ pracovní pobyt

Pracovní stáž programu Erasmus+ se dle zastoupení Evropské komise v ČR rozumí „několikadenní až několikaměsíční pracovní pobyt ve vybrané firmě v jedné z programových zemí EU a v dalších partnerských zemích“ [43, s. 8]. Jeho účelem není přivydělat si, nýbrž získat cenné zkušenosti na pracovním trhu. Stážista zároveň od EU získává příspěvek na zvýšené životní náklady v zahraničí [43].

4.2.3.2.4 Praktická zkušenost

Další řízený rozhovor zkoumal pracovní pobyt v Irsku. Odpovědi poskytla Bc. Petra Rucková [29], (viz Příloha 7). Zmíněná pracovala od začátku srpna 2014 pět měsíců v hlavním městě Dublinu. Stáž se uskutečnila na základě smlouvy mezi vysílající Univerzitou Palackého v Olomouci a přijímající CK. Vyjednala si pozici v jedné z vedoucích irských cestovních kanceláří Abbey Tours. CK se dle respondentky specializuje na příjezdový cestovní ruch do Irska, částečně Velké Británie.

V CK stážistka pracovala na pozici zprostředkovatele ubytovacích zařízení pro přijíždějící zahraniční klienty. Náplní pozice byla intenzivní elektronická a telefonní komunikace s rezervačními odděleními hotelů po celém Irsku a dalšími odděleními společnosti, které jak zmínila, přímo komunikují se zahraničními klienty. Zdůraznila, že se jednalo se o složitý, velmi dobře fungující řetězec komunikace.

Za nejdůležitější pozitivum stáže pokládá dotazovaná možnost angažovat se v procesu tak velké firmy jako je Abbey Tours, která ve své hlavní centrále sčítá téměř sto zaměstnanců. Získala zde kompletní kompetenci k vykonávané práci. Byla seznámena s procesem funkce firmy, účastnila se na schůzích a byla považována za rovnocenného člena týmu. Dále se naučila pracovat se světově používaným zájezdy plánovacím programem Tourplan, získala široké povědomí o cestovním ruchu Irska, pracovala v mezinárodním kolektivu, účastnila se firemních akcí. Díky benefitům podniku obdržela dotazovaná určité slevy na cestování a vstupy. Neméně byla pro respondentku přínosná práce na recepci firmy, kde musela dokázat profesionalitu v telekomunikaci a přijímání hostů.

Za negativum studentka uvedla nesmírně vysokou náročnost práce, která nebyla z důvodu časových dispozic manažera a kolegů v týmu dostatečně vysvětlena. Počáteční měsíc ve společnosti byl dle dotazované opravdu velmi těžký, vyžadoval mnoho přesčasů a intenzivní samostudium. Uvedla, že pracovní nápor se po dobu celého pobytu nesnížil, nezbýval dostatečný čas na studentkou oprávněné pauzy a řádné ukončení pracovního dne.

Krom zmíněných stáží existuje velké množství dalších krátkodobých, neméně dlouhodobých projektů. Na střední škole se může jednat o vzdělávací dvoutýdenní stáže do zahraničí, kdy se studenti orientují na určitou problematiku, sbírají potřebné materiály, zároveň mají možnost procestovat nové destinace. Dříve tyto stáže nabízel např. program Leonardo da Vinci, (viz Příloha 8). Vyskytuje se množství mládežnických výměn od neziskových organizací (viz Příloha 9). Vhodným příkladem stáže založené na bilaterální smlouvě je např. studijní pobyt na Tchaj-wanu (viz Příloha 10).

4.2.4 Program Work and Travel

4.2.4.1 Vymezení programu Work and Travel

Existuje mnoho Work and Travel programů. Především se liší dle pozice a země práce. Společným znakem je prvotní pracovní povinnost vystřídaná možností následného několikátýdenního cestování po zemi pobytu. Nejčastěji je možné získat práci v zábavních parcích, hotelích, restauracích, dětských kempech, národních parcích a jiných. V oblibě jsou dnes také pozice plavčků a sportovních instruktorů. V České republice zřizuje tyto stáže nejčastěji společnost Student Agency, Czech-us, Práce v zahraničí s. r. o. a jiné. [32]

4.2.4.2 Praktická zkušenost

Práce dále nastiňuje odpovědi zpracované na základně řízeného rozhovoru se studentem Bc. Janem Váně [39], který se v létě 2014 zúčastnil Work and Travel programu v USA v Pensylvanii, ve městě Allentown, (viz Příloha 11).

Program Work and Travel USA patří mezi nejčastěji nabízené produkty cestovního ruchu mládeže. Je sponzorovaný americkou vládou a jeho smyslem je možnost práce a následného cestování po USA. [30]

Student uvedl, že si práci zajistil přes agenturu guards.cz a následně za zprostředkované služby zaplatil částku 6 000 Kč. Převážně pracoval na pozici „life guard“ (z angl. překladu plavčík), zároveň byl zodpovědný za údržbu bazénu a okolí. Pracovní doba sčítala v průměru 56 hodin týdně. Hodiny byly v týdnu rozprostřeny různě, dle potřeby a domluvy. Pozici vykonával dotazovaný tři měsíce, poté mohl celý měsíc cestovat.

Respondent mezi hlavní pozitiva tohoto programu uvádí zisk objektivního pohledu na jinou kulturu a obyvatele země, zlepšení se v komunikaci cizího jazyka, možnost práce s lidmi. Zároveň dospěl k určitému sebepoznání, naučil se hodnotě peněz.

Jako negativum programu je zde zmíněn někdy nespravedlivý přístup k účastníkům Work and Travel, kdy je člověk považován za tzv. „levnou pracovní sílu.“ Také hodinová mzda projektu sahala pod minimální mzdu klasického obyvatele.

4.2.5 Práce v zahraničí

Spousta mladých lidí má zájem si během letních prázdnin, při střední nebo vysoké škole, přivydělat. Odvážnější odjíždí za prací do zahraničí, které jim nejen přináší často vyšší výdělků, dává jim možnost získat mnoho zkušeností do budoucna, zdokonalit se v jazycích a vycestovat. Velmi často praktikovanou prací v zahraničí jsou Au-pair pracovní pobyty.

4.2.5.1 Au-pair pracovní pobyt

Jednou z dalších možností, jak vycestovat jako student, je pracovní Au-pair pobyt. Tzv. „Au-pairkami“ jsou převážně mladé dívky. V dnešní době roste zájem o tuto práci i u mužů. Mladí lidé bydlí většinou u hostitelské rodiny, kde je jejich hlavním úkolem postarat se o děti hostitelů.

Práci je možné zajistit s pomocí agentury nebo samostatným hledáním na webu. Velmi užitečnou je internetová síť aupair-world.net, kde zájemci na základě předem stanovených kritérií, práci poptávají a naopak hostitelské rodiny nabízí. [4]

V České republice se v této branži opět nejvýznamněji angažuje společnost Student Agency. Nevýhodou hledání práce přes agenturu je platba poplatku.

4.2.5.2 Praktická zkušenost

Práce zmiňuje další praktickou zkušenost založenou na řízeném rozhovoru se studentkou Barborou Mertovou [18], která celkem třikrát využila možnosti a pracovala v zahraničí na pozici au-pair, (viz Příloha 12). Dotazovaná zvolila pro účely rozhovoru au-pair pozici v malém městě Surrey ve Velké Británii.

Uvedla, že si práci hledala sama přes webové stránky aupair-world.net. V této rodině strávila celkem šest měsíců, pracovala od pondělí do pátku, průměrně třicet hodin týdně. V období prázdnin se počet pracovních hodin zvýšil, zároveň došlo ke zvýšení platu. Víkendy měla volné.

„Denní režim: ráno připravit dětem lunch box, před půl devátou je rozvést do škol (každý chodil jinam), pak jsem měla od devíti do tří volno. Ve tři jsem byla povinná děti vyzvednout, dále podle rozvrhu je odvézt na kroužky, udělat s nimi úkoly, připravit večeři. Mezi šestou až sedmou hodinou končili rodiče v práci a já měla volno. Někdy jsem hlídala večer, ale obvykle jednou týdně. Dále jsem měla za úkol uklízet jednou za týden dům a starat se o oblečení a uniformy dětí, záleželo na mně, který den tak udělám“ [18].

Dotazovaná uvedla, že pozice au-pair byla pro ni první možností pracovat v zahraničí a poznat tak spoustu míst ve Velké Británii. Také se osamostatnila,

naučila se jak se o sebe postarat a díky životu s hostitelskou rodinou se blíže seznámila s britskou kulturou. Díky jazykovým kurzům, které au-pairce rodina zaplatila, se zmiňovaná zdokonalila v angličtině, poznala nové přátele.

Jako nevýhodu by dotazovaná uvedla fakt, že musela souhlasit s některými parametry výchovy dětí. Na jedné straně získala samostatnost, na druhé musela respektovat veškerá rodinou zadaná pravidla. Poznamenala, že problémem u některých rodin je příjem nízkého kapesného.

Tímto byly vyhraničeny některé trendy cestovního ruchu mládeže. Výsledky jejich zkoumání jsou obsaženy v následující kapitole, shrnutí výsledků.

5 Shrnutí výsledků

5.1 Shrnutí výsledků teoretické části práce

Cílem bakalářské práce bylo osvětlit a konkretizovat specifické rysy cestovního ruchu mládeže v současnosti. První teoretická část se zabývala vytyčením hlavních pojmů, které se následně vyskytly v celé struktuře práce.

První podkapitola tedy ujasnila pojmy jako cestovní ruch a volný čas, který je pro účast na něm nezbytnou složkou. Druhá podkapitola se zaměřila na definici motivace v cestovním ruchu v závislosti na jednotlivých typech cestovního ruchu. Následující podkapitola se již zabývá konkrétním vymezením mládeže samotné s pomocí několika autorů. Výsledkem je použití definice organizací UNWTO a WYCE Travel Confederation.

Čtvrtá podkapitola je obsáhlá a uvádí čtenáře do problematiky kultivačního vývoje cestovního ruchu mládeže před rokem 1989 a po něm. Velice zajímavé je také pojednání o CKM, jejím fungování za své doby a také její vliv na vznik mnoho dalších podobných CK a CA po roce 1989. Poslední podkapitola teoretické části pojednává o současných trendech cestovního ruchu mládeže, které se v práci nadále vyskytují.

Dále pak praktická část, která je nejdůležitější součástí práce, je rozdělena do dvou oddílů. První měl za cíl vymezit jednotlivé specifické rysy mladých cestovatelů a tím vysvětlit jak se projeví v aplikaci na samotnou účast na CR a jeho trendech.

5.2 Shrnutí výsledků praktické části práce

5.2.1 Shrnutí výsledků prvního oddílu

Z prvního oddílu praktické části vyplývá, že je cestovní ruch mládeže v dnešní době nejrychleji se rozvíjejícím se segmentem CR. Dnešní mládež je podle výsledků mnohem více informovaná, mobilnější a prahnoucí po dobrodružství.

To potvrzuje i studie „Launch Global Declaration to Promote Youth Travel“ provedená ve spolupráci organizací UNWTO a WYCE Travel Confederation v roce 2012. Studie zjistila, že více jak 20 % z celkového počtu z 940 milionů mezinárodních turistů cestujících v roce 2010 byli právě mladí lidé. Segment dává dále důraz na inovace a šetrný cestovní ruch.

Z publikace organizací UNWTO a WYCE Travel Confederation, „The power of youth travel“, 2012 plyne, že mládež zorganizovala v uvedeném roce téměř 190 miliónů mezinárodních výjezdů. UNWTO předpovídá, že do roku 2020 stoupne toto číslo na téměř 300 miliónů cest.

Mezi hlavní rysy cestovního ruchu mládeže patří nezávislost a individuálnost. Tito turisté se převážně vyhýbají organizovaným skupinovým zájezdům, v opačném případě vyhledávají skupinové zájezdy bohaté na program a animaci. Pochopitelné je, že někteří mladší účastníci si vybírají skupinové tábory, výlety, školy v přírodě, jelikož nejsou ještě schopni pracovat na tvorbě výjezdů sami, nemají dostatek financí a jsou závislejší na rodičích.

Mezi upřednostňované formy zábavy patří nepochybně netradiční a dobrodružné sporty, aktivity, hudební a kulturní události, vzdělávací a pracovní programy a stáže, vyhledávání kontaktů svých vrstevníků.

Z práce dále vyplývá, že většina zúčastněných jsou studenti vysokých škol. Tito účastníci se již alespoň částečně osamostatnějí a získávají finance potřebné k vycestování. Výborným zdrojem pro tento segment cestovního ruchu je i fakt, že převážná část mladých lidí má větší časové dispozice nezbytné pro vykonávání CR, a to nejen během letních prodloužených prázdnin. Zároveň vyplňují nenaplněné kapacity v mimosezóně.

Další faktor způsobující rozmach cestovního ruchu mládeže má za důsledek pojem již vysvětleného gap yearu. Během tohoto přelomového roku vycestuje mládež do zahraničí za konkrétním účelem a pojí jej s cestováním např. do okolních zemí. Díky pobytu v zahraničí se účastní domácího CR země, ve které v té době pobývají. Výběr země se odlišuje dle osobní motivace turistů. Skupina mladých cestovatelů je pro účely CR mládeže tedy velmi perspektivní. Svě cesty mladý člověk opakuje.

Z výzkumu WYSE Travel Confederation „New Horizons II.“ plyne, že i přesto, že se účastníci snaží během plánování a podnikání svých cest ušetřit a využít slev, mají zároveň tendence angažovat se v široké škále nabízených aktivit destinace. Jsou ochotni zaplatit za různé zážitky, např. adrenalinové sporty, vyjížd'ky lodí, ochutnávání místních specialit a zůstávají v destinacích déle než turisté jiných segmentů. Někteří vyhledávají nepohostinné, některými faktory postižené oblasti, mají zájem prožít to, co v běžném životě nezkusí a jenž se pro ně stává zajímavým, i když nebezpečným adrenalinem.

Touha po poznání nových míst a kultur způsobuje, že mladí lidé chtějí cestovat do míst, která jsou méně prozkoumaná, neposkytují dokonale fungující infrastrukturu a nabízí turisty nezkažené prostředí.

Při samotném nápadu k vycestování hraje velkou roli internet a další média. Pro tento segment je typická distribuce produktů pomocí elektronických kanálů. Důležitou roli zde hraje používání Facebooku, Twitteru, či prezentování zážitků na serveru YouTube. Mládež má možnost se na webových stránkách dozvědět spousty informací a zjistit, které z nich jsou pro ně atraktivní. Díky často psaným blogům se lze inspirovat a naplánovat cestu samostatně. Existuje řada facebookových cestovatelských skupin, kde je možné se zeptat na potřebné dotazy,

získat kontakty na místní lidi. Internet napomáhá k rychlému hledání letenek, ubytování, vše se dá tedy řešit individuálně a není nutné žádat o pomoc cestovní kancelář či agenturu. Touto cestou je možné vytvořit kompletní itineráře, zmapovat plánované cesty, informovat se o vízových povinnostech, turistických poplatcích, dopravě, navštívených atrakcích či si zajistit ubytování a stravování.

Cestování pro mladé lidi představuje mnohem více než samotné navštěvování destinací. Díky němu se lze vzdělávat, setkávat se s novými lidmi. Je cestou poznání nových kultur, součástí jejich identity – „člověk se stává tím, co navštíví“.

Velká část mládeže se v současnosti vydává na studijní a pracovní pobyty. Z důrazné části proto, aby se naučila novým jazykům, získala znalosti díky zahraničním školním systémům, či pracovní zkušenosti ve firmách mimo své bydliště. Pro mnohé z těchto lidí je důležitý dobře vypadající zápis do životopisu. Pokud v něm mají pobyty v zahraničí, mohou mít větší šanci získat budoucí pracovní pozice.

5.2.2 Shrnutí výsledků druhého oddílu

Přes veškeré problémy dotazovaná studentka Diana Rejzková [28] popsala stáž na Srí Lance jako extrémně přínosnou životní zkušenost, která ji celkově obohatila o mnoho nových znalostí, naučila ji zvládat často hektické a složité situace v nepříznivých podmínkách a uspět i s nedostatkem informací.

Celkově respondentka Mgr. Michaela Hrubá [12] hodnotí jazykový kurz v Austrálii jako počátek vzniku následně nekončícího, naopak trvajícího rostoucího zájmu o budoucí studium jazyků, cestování a opakování všelijakých zahraničních výjezdů. Jazykový kurz je podle pracovnice České spořitelny a. s. vhodným odrazem k cestování. Napomohl k profesnímu uplatnění.

Studentka Bc. Aneta Lysáková [16] stáž hodnotila jako nesmírně přínosnou a nenahraditelnou zkušenost, díky které se u ní prohloubil zájem o studium nového jazyka Portugalštiny a chtěla se, ze studijních či pracovních důvodů do země v budoucnu vrátit.

Přes veškerou náročnost práce v cestovní kanceláři dotazovaná Bc. Petra Rucková [29] tvrdí, že je za zkušenost s prací v Irsku maximálně vděčná. Nazvala ji nenahraditelnou zkušeností života a významným zápisem do životopisu. Také získala výborné reference, které může použít při žádosti o budoucí zaměstnání.

Programem Work and Travel USA studentem Bc. Janem Váně [39] vyhodnocen jako přínosná životní zkušenost. Dotazovaný naznačil, že by jeho účast bez váhání opakoval a doporučil případným zájemcům dychtícím po dobrodružství.

6 Závěry a doporučení

6.1 Závěr práce

Lze konstatovat, že se v práci potvrdily obě vybrané hypotézy. A tedy, že cestovní ruch je dle informací vyplývajících z práce a provedených výsledků organizací UNWTO a WYSE Travel Confederation skutečně nejpokrokovějším segmentem cestovního ruchu současnosti. Je založen na inovacích, využití značného množství novodobých technik a má velmi vysoký potenciál rozvoje do budoucnosti. Konkrétní specifické rysy vycházející z výsledků práce popisuje podrobněji již předešlá kapitola.

Druhá hypotéza práce se zaměřila na zjištění trendů cestovního ruchu mládeže a s nimi spojenými možnostmi. Na základě řízených rozhovorů s respondenty byly v práci vyobrazeny jednotlivé specifické rysy zmíněných cestovatelů a následně promítnuty v praktických zkušenostech. Je možno uvést, že se tyto specifické rysy pro CR mládeže vyskytly u cestovatelů ve všech případech. I přesto, že každý z respondentů se zúčastnil jiné stáže, pobytu, práce v zahraničí atd.

Každý z respondentů byl k výjezdu motivován jiným důvodem. V konečném výsledku lze ale uvést, že společnou motivací bylo získání nenahraditelných zkušeností, a to ať už studijních či pracovních. Zmínění ve všech případech dosáhli předem vytyčeného progresu – jazykového, znalostního, profesního. Stali se

nezávislími individuálními cestovateli v zemi pobytu, po případě v zemích okolních. Cestovatelé se díky všem stížím stali samostatnějšími, došli k jistému sebezpoznání, uvědomili si hodnotu peněz.

Každý z dotazovaných prošel často nelehkou adaptací. Někdy se zúčastnění museli vyrovnat s náročností vzhledem k dojezdové vzdálenosti do destinace, s adaptací na destinaci samotnou, její obyvatele, podnebí, často nelehké životní podmínky, jindy na studijní či pracovní program a tím nově vznikající povinnosti. Také museli překonat strach z rozhodnutí vyjet do zahraničí, z cestování, létání.

Všichni z respondentů promítli ve zkušenostech vděčnost za možnost prozkoumání kultur a získání vlastního objektivního názoru na ně, seznámení se s místními obyvateli, cestování, budoucí zájem o studium jazyka, či získání nových informací, které by za normálních podmínek – tedy pobytu v zemi původu – nezískali. Stáže v zahraničí mohou být významným přínosem do životopisu účastníků. Jsou výbornou zkouškou života pro mládež dychtící po dobrodružství.

Jak již autorka v úvodu práce poznamenala, sama měla příležitost se aktivně cestovního ruchu mládeže účastnit. V zahraničí žila dlouhodoběji celkem šestkrát, vždy po dobu alespoň dvou měsíců, v posledních pěti letech. Proto jí je téma práce a vše s ním související velmi blízké.

Určitě se ztotožňuje s většinou vysvětlených rysů. Také co se týče trendů v ČR mládeže, má velmi podobné zkušenosti. Zkušenosti se mění v závislosti na jednotlivých pobytech, stážích, vykonávaných pracích. Pokaždé přinesou a odnesou něco jiného, avšak ve výsledku člověka nepochybně obohatí. Kladných i záporných zkušeností bylo vyjmenováno mnoho. Co je nutné dodat je, že i každá špatná zkušenost je pro život mladých lidí velmi přínosná. Naučí je lepší organizace, změní jejich pohled na dnes velmi kosmopolitní svět, naučí jisté toleranci a respektu k lidem, přírodě, kulturním památkám, tradicím.

Autorka by dodala, že adaptace na zemi, kde jsou trendy provozovány, může být zpočátku velmi náročná. Většinou trvá do dovršení období jednoho měsíce. Často bývá obtížné získat vhodné ubytování i stravu a celkově přizpůsobit se již zmíněným životním podmínkám. Je náročné překonat jazykovou bariéru, tzv. „rozmluvit se“, i v případě jazyka, kterého jedinci již znají. Někdy se totiž mohou

setkat s nezvyklými akcenty a najít tak komplikaci v porozumění místních. Není ani snadné začít respektovat zvyky místních kultur, jejich někdy až absurdní zákony a pravidla. Také může nějakou dobu trvat, než se jedinci integrují a najdou skupinu jim vyhovujícím přátel. Cílová skupina prožívá často pro ně důležité vztahy. V případně odloučení vznikají vztahy na dálku. Může být velmi náročné koordinovat život v zahraničí a v zemi výjezdové. Nejedná se jen o vztahy partnerské, avšak i vztahy s rodinou, které se během pobytů mohou upevnit či naopak zhoršit.

Neméně náročná je adaptace po návratu ze stáže, kdy mladí lidé plní zážitků a zkušeností musejí dle autorky opět začít „normálně fungovat a vrátit se do reality“. S návratem přicházejí pozastavené povinnosti a závazky školní, pracovní, volnočasové. Jedinci si zvykají na pro ně nové prostředí i ve vlastních domovech. Naopak jim schází navštívené destinace, kultura, na kterou si během pobytů navykli a lidé, se kterými se v destinacích sblížili. Přátelství během pobytů vzniká daleko rychleji než za normálního žití v domácí zemi. Mladé lidi v příjezdové destinaci spojuje stejný cíl, zájmy, mnoho společných aktivit. V těchto skupinách tvoří až jakési rodinné pouto. Proto je velmi těžké odpoutat se, vrátit se a začít znovu.

V obou případech, jak na začátku stáže a po návratu z ní, dochází k tzv. výrazným kulturním šokům, se kterými je nezbytné se vypořádat a je nutné se na ně předpřipravit.

6.2 Doporučení

6.2.1 Základní typy nápomocné před začátkem pobytu do příjezdové destinace

- Vybrat destinaci a ujasnit si, jaký je cíl stáže, zda je vybraná destinace po všech stránkách vhodná (př. jazyk, kultura, podnebí) a co chceme díky stáži získat (př. progres v jazyce, pracovní zkušenosti)

- Zaměřit se na veškerou administrativu a vše řádně vyplnit, odevzdat před odjezdem z domácí země, během začátku stáže vyřešit administrativu země přijímající
- Naplánovat cestu – doprava, spoje, na delší cesty ne příliš těžká zavazadla, připravené adresy
- Před začátkem zjišťovat ubytovací možnosti, popřípadě stravovací
- Zjistit si informace o kultuře země, jejich tradicích, zákonech
- Zjistit informace o přijímající instituci – název, sídlo, zaměření
- Psychicky se připravit na kulturní šok a ostatní faktory spojené se změnou místa pobytu
- Vytvořit si tzv. time managementu, program nového žití v destinaci

6.2.2 Základní typy nápomocné po návratu do domácí země

- Během pobytu v zahraničí udržovat kontakt s domovem, rodinou, přáteli
- Uvědomit si, že se pobyt blíží ke konci
- Vyřešit administrativu spojenou s ukončením stáží
- Rozloučit se s přáteli, navštívit oblíbená místa
- Již ze zahraničí se předpřipravit na návrat a tím spojené povinnosti, zjišťovat informace o povinnostech (např. nástup do školy, práce, koníčky)
- Pomalá adaptace na rodinu, přátele, nelze setkat se se všemi najednou
- Odpočinek a rozhory s blízkými, navštívení oblíbených míst země vysílající
- Velmi přínosné je, pokud někdo z blízkých osob samotného účastníka navštívil v zahraničí, možnost společné konverzace a sdílení zážitků
- Nutnost vytvoření a dodržování nového time managementu

Pro zdokonalení práce a získání objektivnějších výsledků by bylo vhodné ještě hlouběji prozkoumat jednotlivé rysy cestovatelů např. v užších věkových obdobích. Také by bylo vhodné zaměřit se na jednotlivé trendy odděleně. Bylo by přínosné provádět výzkumy s více cestovateli a rozšířit obsah otázek řízeného rozhovoru.

7 Seznam použitých zkratk

AIESEC	Association Internationale des Étudiants en Sciences Économiques et Commerciales
angl.	anglicky, angličtina
atd.	a tak dále
CA	cestovní agentura
CK	cestovní kancelář
CKM SSM	Cestovní kancelář mládeže Socialistického svazu mládeže
CR	cestovní ruch
ČR	Česká republika
ČSSR	Československá republika
EILC kurz	Erasmus Intensive Language Courses
Erasmus	European Community Action Scheme for the Mobility of University Students
EU	Evropská Unie
FIM UHK	Fakulta informatiky a managementu Univerzity Hradec Králové
FYITO	Federace mezinárodních organizací cestovního ruchu
kol.	kolektiv
např.	například
NDR	Německá demokratická republika
SRN	Spolková republika Německo
špan.	španělsky, španělština
tis.	tisíc, tisíce
UNWTO	Světová organizace cestovního ruchu
USA	Spojené Státy Americké
WYSE Travel Confederation	World Youth Student and Educational Travel Confederation
YEP	Youth Empowerment Projekt

8 Seznam použité literatury

- 1) AIESEC: Global Citizen. [online]. [cit. 2015-04-07]. Dostupné z: <http://hradec.aiesec.cz/global-citizen/>
- 2) AIESEC: *Global Citizen dobrovolnické stáže*. [online]. [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://www.aiesec.cz/studenti/global-citizen-dobrovolnicke-staze>
- 3) Anonym. *Dobrovolnická činnost jako motiv v cestovním ruchu*. [online]. [cit. 2015-04-16]. Dostupné z: <https://isis.vse.cz/lide/clovek.pl?zalozka=13;id=51212;studium...1>
- 4) AuPairWorld: *Where au-pairs and host families meet*. [online]. [cit. 2015-04-14]. Dostupné z: <https://www.aupair-world.net/>
- 5) Cestovní kancelář mládeže SSM. *Pojed'te s námi na zimní dovolenou v ČSSR*, Praha: Výtisk MIR n. p., 1973, 60 s.
- 6) Couchsurfing: *About*. [online]. [cit. 2015-04-14]. Dostupné z: <http://about.couchsurfing.com/about/>
- 7) CzechTourism, *Cestovní ruch pro všechny*, Ministerstvo pro místní rozvoj, Praha 2008, ISBN 978-80-7399-407-05
- 8) Czech-us: *Jazykové kurzy v Irsko - léto 2015*. [online]. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: <http://czech-us.cz/jazykove-kurzy/jazykove-kurz-v-irsku-leto-2015/>
- 9) ČERTÍK, Miroslav. *Cestovní ruch: vývoj, organizace a řízení*. Vyd. 1. Praha: OFF, 2001, 352 s. ISBN 80-238-6275-8.
- 10) DROBNÁ, Daniela a MORÁVKOVÁ, Eva. *Cestovní ruch: pro střední školy a pro veřejnost*. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2010. ISBN 978-807-3730-796.
- 11) Dům zahraniční spolupráce: *Erasmus+*. [online]. [cit. 2015-04-13]. Dostupné z: <http://www.dzs.cz/cz/erasmus-plus/>
- 12) HRUBÁ, Michaela. Ústní sdělení při osobním rozhovoru. Brno, 3. 4. 2015
- 13) INDROVÁ, Jarmila a kol. *Cestovní ruch pro všechny*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2008. ISBN 978-80-7399-407-05.
- 14) KOCOUREK, Václav a kol. redaktorů *Mladý svět. 25 let mladých cest s CKM SSM*. Praha: Mladá fronta, 1980, 64 s.

- 15) KOTÍKOVÁ, Halina. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 207 s. ISBN 978-80-247-4603-6
- 16) LYSÁKOVÁ, Aneta. Ústní sdělení při osobním rozhovoru. Brno, 3. 4. 2015
- 17) MMR: Event marketing v cestovním ruchu. [online]. [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/133cab11-7169-4170-aaa4-db444f6618f4/GetFile7_4.pdf
- 18) MERTOVÁ, Barbora. Ústní sdělení při osobním rozhovoru. Pardubice, 13. 4. 2015
- 19) NAEP: *Obecné informace o studiu v zahraničí*. [online]. [cit. 2015-04-13]. Dostupné z: http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project_folder_id=56&view_type_code=faq#record_3014
- 20) NAEP: *Program Erasmus*. [online]. [cit. 2015-03-24]. Dostupné z: http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project_folder_id=34
- 21) Na zkusenou.cz: *Oblíbené země pro studium v zahraničí*. [online]. [cit. 2015-04-10]. Dostupné z: <http://www.nazkusenou.cz/oblibene-zeme-pro-studium-v-zahranici-a431.html>
- 22) Na zkušenou: *Work and travel programy*. [online]. [cit. 2015-03-14]. Dostupné z: <http://www.nazkusenou.cz/work-and-travel-t42.html>
- 23) NEMEC, Emil a kol. *Šťastnou cestu: Přehled zahraničních zájezdů cestovní kanceláře mládeže SSM*. Praha: Mladá fronta, 1974, 96 s.
- 24) NĚMČANSKÝ, Milan. *Odvětví cestovního ruchu: vybrané kapitoly*. Vyd. 1. Karviná: Slezská univerzita, 1999, 274 s. ISBN 80-724-8034-0.
- 25) ORIEŠKA, Ján. *Technika služeb cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Idea Servis, 1999, 244 s. ISBN 80-859-7027-9.
- 26) PALATKOVÁ, Monika. *Management cestovních kanceláří a agentur*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 217 s. ISBN 978-80-247-3751-5.
- 27) PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. *Ekonomika turismu: turismus České republiky: vymezení a fungování trhu turismu, přístupy k hodnocení významu a vlivu turismu, charakteristika turismu České republiky*. 1. vyd. Praha: Grada, 205 s. ISBN 978-80-247-3748-5.
- 28) REJZKOVÁ, Diana. Ústní sdělení při osobním rozhovoru. Hradec Králové, 12. 4. 2015

- 29) RUCKOVÁ, Petra. Ústní sdělení při osobním rozhovoru. Olomouc, 10. 4. 2015
- 30) RÝGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch – soubor studijních materiálů. 3. Rozšířené vyd.* Praha: KEY Publishing s. r. o., 2009, 187 s. ISBN 978-80-7418-28-6.
- 31) RÝGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi.* 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 213 s. ISBN 978-80-247-4039-3.
- 32) Student Agency: Work and Travel. [online]. [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: http://www.studentagency.cz/sd/novinky/Pracovni-a-au-pair-pobyty/WAT_2015.html
- 33) ŠINDELÁŘOVÁ, Lenka. *Mladí cestovatelé.* In: *Czechtourism.cz* [online]. 26. 9. 2008 [cit. 2015-01-05]. Dostupné z http://www.czechtourism.cz/files/statistiky/clanky/26_09_08_mladi_cestovatele.pdf
- 34) ŠTEMBERK, Jan. *Kapitoly z dějin cestovního ruchu.* 1. vyd. Pelhřimov: Nová tiskárna Pelhřimov ve spolupráci s Katedrou společenských věd Vysoké školy obchodní v Praze, 2012, 222 s. ISBN 978-807-4150-654.
- 35) ŠTÝRSKÝ, Jiří a Jiří ŠÍPEK. *Geograficko psychologické souvislosti cestování, turistiky a rekreace: kapitoly z geopsychologie.* Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2011, 164 s. Recenzované monografie. ISBN 978-80-7435-114-3.
- 36) UNWTO: Youth Travel Matters: understanding the global phenomenon of youth travel. [online]. Madrid: UNWTO, 2008 [cit. 2015-02-07]. Dostupné z: http://issuu.com/ldaly/docs/youth_travel_matters_report
- 37) VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie.* Vyd. 1. V Praze: Karolinum, 2005, 467 s. ISBN 978-802-4609-560.
- 38) VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie II.: dospělost a stáří.* Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2007, 461 s. ISBN 978-80-246-1318-5.
- 39) VÁNĚ, Jan. Ústní sdělení při osobním rozhovoru. Hradec Králové, 11. 4. 2015
- 40) WEARING, Stephen. *Volunteer tourism: experiences that make a difference.* New York: CABI, c2001, xi, 205 p. ISBN 08-519-9533-0.

- 41) WORLD TOURISM ORGANISATION. UNWTO – WYSE Travel Confederation: *The power of youth travel* [online]. 2. vyd. 2011. [cit. 2015-02-12]. Dostupné z:
http://dtxtq4w60xqpw.cloudfront.net/sites/all/files/pdf/the_power_of_youth_travel.pdf
- 42) World Tourism Organization: *UNWTO and WYSE Travel Confederation Launch Global Declaration to Promote Youth Travel*. [online]. [cit. 2015-03-01]. Dostupné z <http://media.unwto.org/en/press-release/2012-09-25/unwto-and-wyse-travel-confederationlaunch-global-declaration-promote-youth>
- 43) Za praktickými zkušenostmi do zahraničí: *Průvodce praktickými stážemi programu Erasmus+* [online]. Praha: Zastoupení Evropské komise v ČR, 2014 [cit. 2015-04-08]. ISBN 978-92-79-43012-1. Dostupné z:
<http://www.naerasmusplus.cz/file/921/za-praktickymi-zkusenostmi-do-zahranicni-erasmus.pdf>
- 44) ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012, 768 s. ISBN 978-80-7201-880-2.

9 Přílohy

Příloha 1

Prezentace tématu bakalářské práce na Střední odborné škole cestovního ruchu v Pardubicích – Kristýna Jandová

Zdroj: Ing. Ladislav Kalous

Zdroj: Ing. Ladislav Kalous

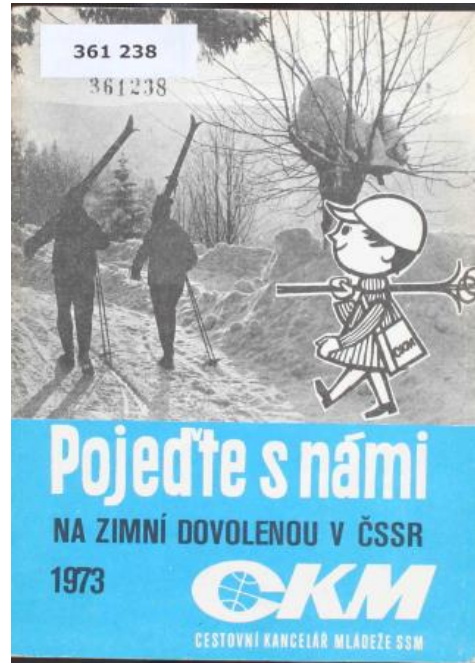
Příloha 2

Ukázky katalogů Cestovní kanceláře mládeže SSM

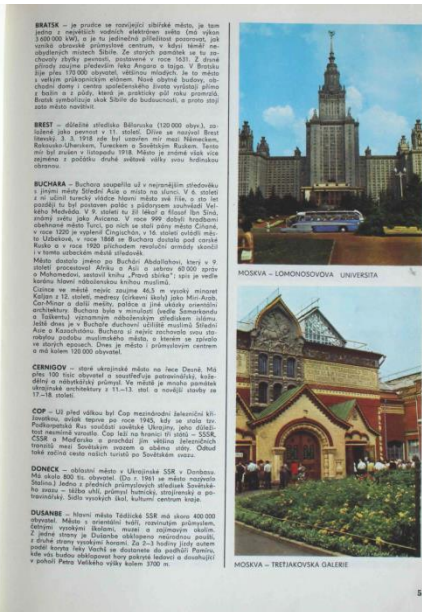
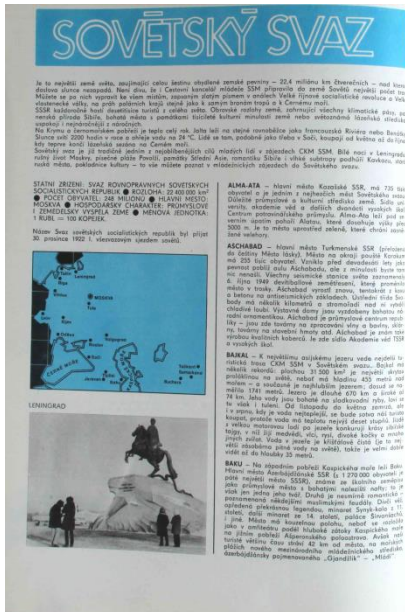

Přední strany katalogů CKM

Zdroj: Kronika mladých cestovatelů

Zdroj: Pojed'te s námi na zimní dovolenou v ČSSR

Nabídka zájezdů CKM

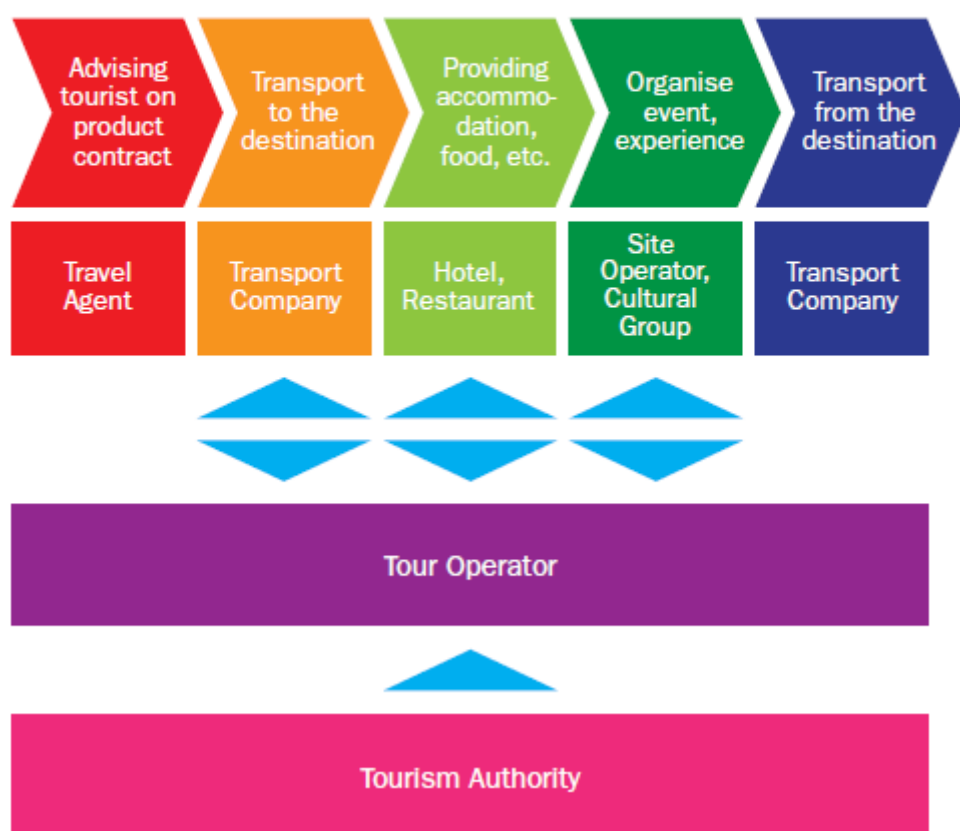
Zdroj: Šťastnou cestu, Přehled zahraničních zájezdů Cestovní kanceláře SSM

Příloha 3

Obrázek 1

Distribuční řetězec cestovního ruchu

TRADITIONAL TOURISM VALUE CHAIN

Zdroj: WORLD TOURISM ORGANISATION. UNWTO – WYSE Travel Confederation:
The power of youth travel

Z angl. překladu

Poradenství před koupí produktu, smlouva, Doprava do destinace, Zajištění ubytování, Organizace událostí, zážitky, Doprava zpět z destinace <-> Cestovní kancelář, agentura <- Orgány cestovního ruchu

Obrázek 2

Hodnotová pavučina cestovního ruchu

NEW VALUE WEB

Zdroj: WORLD TOURISM ORGANISATION. UNWTO – WYSE Travel Confederation:
The power of youth travel

Z angl. překladu

Dostupnost sítě Víza <-> Karty <-> Letecké společnosti <-> Levnější hotely <->
Webové servery <-> Kulturní památky <-> Místní komunity <-> Hotely <->
Vzdělání <-> Dobrodružství <-> Knižní průvodci <-> Jídlo <-> Přístup k síti

Příloha 4

Řízený rozhovor

Dobrovolnický cestovní ruch – řízený rozhovor - Diana Rejzková

1) Mohla byste uvést název a destinaci, ve které dobrovolnická stáž probíhala?

„Jednalo se o stáž na Srí Lance od organizace AIESEC, konkrétně o program Global Citizen. Stáž probíhala převážně ve Srílanském městě Kolombo, zároveň jsme cestovali do dalších měst, vesnic.“

2) Můžete popsat hlavní náplň vašeho projektu, pracovní dobu, jeho délku?

„Pracovala jsem jako dobrovolník na projektu YEP (Youth Empowerment Project). Naším úkolem bylo předvádět prezentace na převážně středních a vysokých školách. Jednalo se o témata spojená s vedením lidí, mezikulturními rozdíly, společenskými odlišnostmi a odpovědnosti v podnikání. Dalším cílem projektu byla kulturní výměna informací a zážitků. Proto jsme představovali naše země a Evropskou Unii a na oplátku zjišťovali informace o Srí Lance od místních studentů. Někdy jsme se nárazově zabývaly dalšími specifickými tématy dle zájmu dané školy. Prezentace byly interaktivní, snad zábavné a jejich snahou bylo, aby se studenti zorientovali v již zmíněných tématech a dalo jim to co možné nejvíce do budoucna.“

3) Co dál vám stáž poskytla, dala, jsou zde nějaká další pozitiva, která jste si z této stáže odnesla?

„Samozřejmě, jako dobrovolník jsem měla obrovskou možnost více do hloubky prozkoumat Srílanskou kulturu, ne jen jako klasický turista. Díky místním pracovníkům od AIESECU jsem se dostala ke spoustě pro mě úplně nových informacím, do míst, kam se normální turista nepodívá, měla možnost mluvit s místními. Úplně jinak jsem se adaptovala na místní kulturu, která mi postupně začala připadat až přirozená. Zkusili jsme si práci v ne vždy v příhodných podmínkách. I naše ubytování nebylo zrovna na

dobré úrovni a přesto jsme to zvládli. Získala jsem nové blízké kamarády. Také jsem určitě opět zlepšila své jazykové schopnosti, neméně k tomu prezentační dovednosti, práci v týmu a prezentaci v cizím jazyce.“

4) Setkala jste se i s nevýhodami, nedostatky stáže? Měla jste nějaké další problémy?

„Stáž měla určitě i své chyby. Musím říct, že i přesto, že byla organizovaná přes AIESEC, nebyli jsme plně informováni o jejím konkrétním obsahu a některých organizačních záležitostech. Musím říct, že jsem byla unavená po dlouhém letu, je to opravdu dálka. Ze začátku bylo velmi těžké zvyknout si na časový posun a adaptovat se na tak odlišné prostředí. Jak jsem již zmínila, naše ubytování nebylo úplně ideální a někteří z nás měli velké problémy si na tyto podmínky zvyknout. Také některé školy byly opravdu daleko a někdy bylo nepříjemné trávit čas v přeplněných dopravních prostředcích v horku a vlhu Srí Lanky. Také nás omezovaly někdy až nepřesné a nedostatečné informace o projektu, a ve spojení s kulturními rozdíly se občas objevily jisté nesrovnatelnosti.“

5) Přes problémy, které nastaly, jela byste znovu? Co jste si z práce na projektu a celkově z této zkušenosti odnesla?

„Jednoznačně ano, na stáž bych jela ráda ještě jednou za svůj život. Sice se zde vyskytla některá negativa, pozitiva ale převažovala. Byla to obrovská životní zkušenost. Naučila jsem se integraci do nové kultury, jak pracovat v nelehkých podmínkách s nedostatkem informací, poznala nové kultury. Také jsem zjistila, že dobře odvedená práce neznamena vždy úspěch, ale je důležité dát do toho maximum a být intenzivní.“

Příloha 5

Řízený rozhovor

Jazykový kurz – Mgr. Michaela Hrubá – zaměstnankyně České pojišťovny, a. s.

- 1) Uvedte prosím základní informace o jazykovém kurzu, destinaci, ve které kurz probíhal.**

„V červnu 2014 jsem odjela do západoaustralského Perthu a následně zde absolvovala tři měsíce studia jazykové školy Kaplan Aspect school, Perth Western Australia.“

- 2) Můžete přiblížit hlavní náplň a průběh jazykového kurzu, jeho harmonogram, cíl?**

„Jednalo se o intenzivní kurz anglického jazyka. Probíhal každý den od pondělí do pátku v dopoledních a k tomu třikrát týdně v odpoledních intervalech. Ranní a odpolední výuka se většinou lišila. Dopoledne jsme se věnovali kombinaci gramatiky, slovní zásoby a konverzace. Odpolední kurzy byly zaměřeny na konkrétní problematiku jazyka, např. konverzace či gramatika. Všichni jsme se přijeli do Austrálie zlepšit v angličtině a to ne jen klasickou školní formou výuky.“

- 3) Můžete jmenovat hlavní pozitiva, které jste díky studiu na jazykové škole získala?**

„Určitě jsem se zlepšila v jazyce. Bavila mě výuka ve společnosti mezinárodních studentů, potkala jsem nové přátele. Také jsme mohli využít účasti na různých mimoškolních aktivitách. Jezdili jsme se školou na výlety, účastnili se soutěží, seminářů. Také jsem si při škole našla možnost přivydělat se v místní restauraci a tím si vydělala na cestování.“

4) Setkala jste se i s negativy, problémy kurzu?

„Jako tmavou stránku, bych uvedla vysokou cenu kurzů a to především pro nás, české studenty. Přece jen nedisponujeme tak vysokými příjmy jako vrstevníci z některých jiných zemí. Někdy přišly problémy při rozřazování do skupin dle úrovní a opakování již probrané látky. Občas se mi úplně nevyhovovala prostředí nerodilých mluvčích a nesprávných anglických akcentů.“

5) Přes některá negativa kurzu, jela byste znovu? Můžete vymežit, co vám tato zkušenost celkově přinesla?

„Kurz mi dal opravdu hodně zkušeností. Vyvolal ve mně zájem o budoucí studium jazyků, cestování a opakování všelijakých zahraničních výjezdů. Myslím, že právě jazykový kurz je skvělým začátkem, když chce člověk cestovat, poznat nové kultury, lidi. Také mi to pomohlo získat lepší práci.“

Příloha 6

Řízený rozhovor

Studijní pobyt Erasmus+ - Bc. Aneta Lysáková – zaměstnankyně Student Agency

1) Uveďte prosím základní informace o studijním pobytu, jeho destinaci.

„Díky studiu na vysoké škole a programu Erasmus+ jsem odjela na semestr do portugalského studentského města Coimbra.“

2) Můžete popsat průběh stáže, od kdy – do kdy probíhala, systém výuky?

„Před začátkem semestru jsem dostala největší příležitost v podobě tzv. EILC kurzu. Byl to velmi intenzivní kurz portugalského jazyka. Trval celé tři týdny, pět dní, v osmi hodinových sekcích. Po škole přišla vždy ještě intenzivní příprava formou samostudia.“

Celá stáž trvala jeden semestr, skoro pět měsíců. Studium na ekonomické fakultě bylo vyučováno v angličtině, také jsem se mohla učit portugalsky. Díky EILC kurzu jsem se mohla zapsat do pokročilého kurzu. Předměty na fakultě byly dost těžké, ale hodně zajímavé a opravdu jsem se spoustu naučila.“

3) Můžete jmenovat hlavní pozitiva studijní stáže?

„Za pozitivní pokládám stoprocentně vysokou kvalitu studia a možnost naučení se novému jazyku. Také jsme hodně cestovali a podívali se i na Madeiru. Jiní studenti jeli třeba ještě na Azory nebo do států kousek od Portugalska jako je Španělsko, Maroko. Byla jsem součástí super mezinárodního kolektivu, našla blízké přátele a také se seznámila s novou kulturou.“

4) Setkala jste se i s negativy, problémy studijního pobytu?

„Pro mě nebylo negativním snad nic, opravdu mě nic nenapadá. Možná pro některé studenty by mohlo být náročnější dlouhodobé odloučení od rodiny, drahých“

poloviček, přátel, jejich země a třeba ještě jazyková bariéra. Někdy bylo v Portugalsku nepříznivé počasí s častými dešti.“

5) V případě možnosti byste stáž opakovala? Můžete vymežit, co vám tato zkušenost celkově přinesla?

„Bohužel už nestuduji, ale kdybych měla možnost, ano, jela bych ihned. Portugalsko bylo pro mě přínosnou a nenahraditelnou zkušeností, díky které jsem se naučila základům nového jazyka. Chci se co nejdříve vrátit, i kdyby jen na víkend.“

Příloha 7

Řízený rozhovor

Pracovní zahraniční pobyt – Bc. Petra Rucková - studentka rekreologie Univerzity Palackého v Olomouci

1) Uved'te prosím základní informace o pracovním pobytu, jeho destinaci.

„Přes univerzitu jsem si sehnala pracovní pobyt v Irsku podporovaný programem Erasmus+. Pracovala jsem v cestovní kanceláři Abbey Tours v hlavním městě Dublinu. Pro informaci, Abbey se specializuje na příjezdový cestovní ruch do Irska a z části do Velké Británie.“

2) Můžete popsat průběh stáže, od kdy – do kdy probíhala, co bylo náplní vaší práce?

„V Irsku jsem pracovala pět měsíců. A to od pondělí do pátku. Víkendy byly volné. Pracovala jsem na pozici zprostředkovatele ubytování. Náplní mojí práce byla intenzivní, elektronická a telefonní komunikace s rezervačními odděleními hotelů v Irsku a dalšími odděleními společnosti. Tato oddělení jsou v přímé komunikaci s klienty. Byl to složitý, každopádně velmi dobře fungující proces.“

3) Napadají vás hlavní pozitiva studijní stáže?

„Za nejdůležitější považuji možnost angažovat se v procesu tak velké firmy jako je Abbey Tours. Na hlavní centrále, kde jsem pracovala, sčítá téměř sto zaměstnanců. Měla jsem kompletní kompetenci k vykonávané práci. Jako stážisty nás vedení seznámilo s procesem funkce firmy, účastnili jsme se schůzí. Byli jsme považováni za právoplatné členy týmu. Taky jsem se naučila pracovat se světově používaným zájezdy plánovacím programem Tourplan. Získala jsem široké povědomí o cestovním ruchu Irska, pracovala v mezinárodním kolektivu, účastnila se firemních akcí a díky benefitům podniku měla možnost využít slev na cestování a vstupy. Výbornou

zkušeností byla práce na recepci firmy, kde jsem musela komunikovat po telefonu a přijímat hosty.“

4) Setkala jste se i s jejími nedostatky, negativy?

„Moje práce byla nesmírně náročná. Měli jsme toho opravdu nad míru našich možností. Když jsem přijela, neměla manažerka ani ostatní kolegové dostatek času, aby mi práci pořádně vysvětlili. A to i přesto, že proces byl složitý na pochopení, bála jsem se možných chyb, neustále jsem se musela ptát, co dělat. Bylo to těžké, strávila jsem v CK spoustu přesčasů a doma se pak učila, abych byla připravená. Po dobu celé stáže se pracovní nápor nesnižoval. V porovnání s ostatními stážisty jsem měla o dost méně volna, nebyl čas na obědové pauzy oprávněné pauzy a chození domů hned po směně.“

5) V případě možnosti byste stáž opakovala? Můžete vymezit, co vám tato zkušenost celkově přinesla?

„I přesto, že to nebylo někdy nejlehčí, jsem za stáž v Irsku a zkušenosti, které mi to dalo, maximálně vděčná. Věřím, že se mi dobře promítnou v životopisu. Dokonce jsem od manažerky obdržela opravdu výborné reference.“

Příloha 8

Program - Leonardo da Vinci – agroturistika Slovinsko 2009

Projekt Leonardo da Vinci měl za cíl zdokonalit schopnosti a odborné dovednosti mladých lidí v počátečním odborném vzdělávání na Střední odborné škole cestovního ruchu v Pardubicích. Stáže ve Slovinsku se zúčastnila skupina sedmi studentů 3. a 4. ročníků a jedna doprovodná osoba jako koordinátor činností skupiny (učitel odborných předmětů nebo učitel cizích jazyků). Délka stáže byla stanovena na 14 dní. Studenti byli vybíráni podle předem stanovených kritérií (odborné a jazykové schopnosti, zájem o problematiku, chování, schopnost týmové spolupráce atd.). Stáž se zaměřovala na tematiku spojenou s agroturistikou. Úkolem studentů byly také prezentace České republiky na partnerské střední škole ve městě Sežana. Studenti získali možnost procestovat Slovinsko.

Prezentace České republiky na střední škole v Sežaně

Zdroj: autorka

Agroturistika ve Slovinsku

Zdroj: autorka

Příloha 9

Stáž na téma „Green energy“ – Litva 2010

Stáž byla organizována pracovníky programu Mládež v akci. Jednalo se o desetidenní pobyt nedaleko hlavního města Vilnius v přírodě. Sešlo se 20 účastníků ze čtyř různých zemí – Česká republika, Litva, Lotyšsko a Turecko. Každá ze skupinek měla svého zodpovědného vedoucího. Dále se programu účastnili další dva hlavní lektori, kteří skupinu seznamovali s problematikou „green energy“. Jejím cílem bylo rozšířit informace v oboru ekologie. Účastníci pracovali na projektu a následně vytvořili výstupný dokument, prezentace, videa. Jejich úkolem bylo šířit tuto ideologii dále, např. svým vrstevníkům v domácích zemích. Studenti si hradili pouze 30 % z nákladů na cestování, vše ostatní – ubytování, stravování – bylo hrazeno z dotací EU. Součástí stáže byly i výlety, např. hlavní do hlavního města Vilnius, společnosti vodní elektrárny.

Účastníci projektu „green energy“

Zdroj: autorka

Příloha 10

Studijní stáž - Tchaj-wan 2014

V roce 2014 autorka díky FIM UHK vycestovala na studijní stáž na Tchaj-wan. Zde strávila téměř pět měsíců studiem na místní univerzitě. Měla možnost naučit se základům čínštiny, cestovat, poznat tchajwanskou kulturu, zvyky a tradice. V rámci stáže společně s dalšími studenty navštívili také Thajsko, Filipíny a Indonéské Bali.

Mezinárodní kolektiv studentů National Sun Yat-sen Univerzity

Zdroj: autorka

Příprava na mezinárodní soutěž dračích lodí

Zdroj: autorka

Thajsko, chrámový komplex Ayutthaya

Zdroj: autorka

Filipíny, ostrov Palawan, El Nido

Zdroj: autorka

Indonésie, Bali, rýžová pole Jatiluwih

Zdroj: autorka

Příloha 11

Řízený rozhovor

Work and travel program - Bc. Jan Váně - student České zemědělské univerzity v Praze

- 1) Mohl byste uvést název programu a destinaci, ve které jste pracoval?
Uveďte prosím, zda jste si práci hledal sám či zajistil přes agenturu?
Byly zde nějaké poplatky?**

„Pracoval jsem pod záštitou programu Work and Travel USA v Pensylvanii, ve městě Allentown. Práci jsem mi zajistila agentura Guards.cz, které jsem následně za zprostředkované služby zaplatil částku 6 000 Kč.“

- 2) Co bylo náplní vaší práce, pracovní doba, délka pobytu v zahraničí?**

„Převážně jsem pracoval na pozici life guard (angl. plavčík), zároveň jsem se staral o údržbu bazénu a jeho okolí. Pracovní doba sčítala v průměru 56 hodin týdně. Někdy jsem pracoval více dní v týdnu, někdy méně. Vše záleželo na rozpisu a domluvě se zaměstnavatelem. Na této pozici jsem strávil tři měsíce a poté cestoval měsíc po USA.“

- 3) Co vám tato pracovní zkušenost dala, můžete uvést pozitiva?**

„Díky práci a následnému měsíčnímu cestování, jsem získal pohled na jinou kulturu. Zlepšil jsem se v komunikaci v cizím jazyce. Dospěl jsem k určitému sebepoznání. Také mě bavila práce s lidmi.“

4) Setkal jste se i s nevýhodami, nedostatky či nespokojeností s prací?

„Bohužel přístup k účastníkům Work and Travel v USA je někdy nespravedlivý, člověk je někdy brán jako levná pracovní síla. Také hodinová mzda sahá pod minimální mzdu, která je nabízena občanům země.“

5) Opakoval byste tento zahraniční výjezd? Co jste si z práce v zahraničí, a celkově z této zkušenosti odnesl?

„Programu Work and Travel bych se určitě znovu zúčastnil a doporučil všem nadšencům dychtícím po dobrodružství. Mnoho pracovních a životních zkušeností. Po skončení programu možnosti cestování s celoživotními zážitky. Cenné je určitě i uvědomění si hodnoty peněz, seznámení s novou kulturou a lidmi.“

Příloha 12

Řízený rozhovor

Au-pair pracovní pobyt - Barbora Mertová - studentka oboru Angličtina v hospodářské praxi, Univerzita Pardubice

- 1) Mohla byste uvést konkrétní náplň práce a destinaci, ve které jste pracovala jako au-pair? Uveďte prosím, zda jste si práci hledala sama či přes agenturu, jaké byly vaše povinnosti, pracovní doba, délka pobytu v zahraničí.**

„Pracovala jsem ve Velké Británii, v malém městě Surrey. Práci jsem si hledala sama na internetové stránce aupair-world.net. Délka pobytu u jedné rodiny byla 6 měsíců. Celkem jsem pracovala cca 30 hodin týdně, pokud byly prázdniny, tak víc, ale s příplatkem. Pracovala jsem od pondělí do pátku a měla volné víkendy.

Denní režim: ráno připravit dětem lunch box, před půl 9 je rozvést do škol (každý chodil jinam), pak jsem měla od 9 do 3 volno. Ve 3 jsem byla povinná děti vyzvednout, dále podle rozvrhu je odvézt na kroužky, udělat úkoly, připravit večeři. Mezi 6-7 rodiče končili práci a já měla volno. Někdy jsem hlídla večer, ale obvykle jednou týdně. Dále jsem měla za úkol uklízet jednou za týden dům a starat se o oblečení a uniformy dětí, záleželo na mě, který den tak udělám.“

- 2) Co vám tato pracovní zkušenost dala, můžete uvést pozitiva?**

„Byla to pro mě možnost pracovat v zahraničí a poznat tak spoustu míst ve Velké Británii. Pro mě to bylo první odloučení na dlouhou dobu od rodiny a přátel, takže jsem se naučila být samostatnější a musela se spolehnout jen sama na sebe. Vzhledem k tomu, že jsem bydlela přímo s rodinou, poznala jsem jejich kulturu a životní styl. Určitě jsem se zlepšila v angličtině, měla jsem možnost navštěvovat jazykové kurzy. Dále jsem poznala spoustu nových přátel.“

3) Setkala jste se i s nevýhodami, nedostatky či nespokojeností s prací?

„Někdy bylo těžké souhlasit s výchovou rodiny, kterou jsem musela dodržovat. Na jedné straně jsem získala samostatnost a nezávislost, ale pořád jsem bydlela v jejich domě a musela vše respektovat. Problémem v některých rodinách je nízké kapesné.“

**4) I přesto, že se s prací pojila některá negativa, jela byste znovu?
Celkově byste tuto zkušenost hodnotila jako přínosnou?**

„Myslím, že po střední škole nebo o prázdninách při studiu na vysoké škole je to super změna a skvělá zkušenost. Kdybych se znovu po střední škole měla rozhodovat, určitě bych odjela jako au-pair. Dalo mi to opravdu hodně.“

Příloha 13

Seznam tabulek

Tabulka 1 Pionýrské tábory.....	13
Tabulka 2 Výjezdy Československých občanů do zahraničí	14

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Akademický rok: 2015/2016

Studijní program: Ekonomika a management
Forma: Prezenční
Obor/komb.: Management cestovního ruchu - anglický jazyk
(mcr-p-a)

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
Jandová Kristýna	Počaply 41, Sezemice - Počaply	11101097

TÉMA ČESKY:

Specifické rysy cestovního ruchu mládeže v současnosti

NÁZEV ANGLICKY:

Specific features of youth tourism in present

VEDOUcí PRÁCE:

Doc. PaedDr. Jiří Štyrský, CSc. - KRRCR

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Cílem práce je zjistit a zhodnotit současné trendy cestovního ruchu mládeže, přiblížit kultivační význam cestování mládeže, přiblížit jeho vývoj a zjistit možnosti cestování mládeže v současnosti.

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

Drahokoupil J.: Abeceda cestování MF Praha 1972
Maslow A.: O psychologii bytí Portál Praha 2014 Šrámek P.: Kronika mladých cest. Mladá fronta Praha 1987
Dvořák I.: Šťastnou cestu: průvodce zahraniční turistikou mládeže. Mladá fronta 1963

Podpis studenta:

Datum: 3.2.2015

Podpis vedoucího práce:

Datum: 3.2.2015